EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 11.12.2025.
COM(2025) 781 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par iespējamām saistībām, kas izriet no budžeta garantijām un finansiālās palīdzības, un šo iespējamo saistību ilgtspēju
Situācija 2024. gada 31. decembrī

LV

Satura rādītājs

1. Ievads 2

2. Iespējamo saistību dažādo avotu analīze 5

2.1 Budžeta garantijas 5

2.2 Ar uzkrājumiem nodrošināti aizdevumi, kas paredzēti, lai sniegtu finansiālu palīdzību trešām valstīm 7

2.3 Ar ieņēmumu rezervēm nodrošināti aizdevumi 9

2.4 Pārskats par iespējamām saistībām 2024. gada beigās 12

3. ES iespējamo saistību ilgtspējas novērtēšana 14

3.1 Novērtējuma tvērums 14

3.2 Iespējamo saistību, kuras nodrošinātas ar uzkrājumiem, ilgtspējas novērtējums 14

3.3 Ar ieņēmumu rezervēm nodrošināto iespējamo saistību ilgtspējas novērtējums 19

4. Secinājumi 23

5. Pielikumi 24

Ilgtspēja un ieņēmumu rezerve attiecībā uz pastāvīgo pašu resursu maksimālo apjomu (miljardos EUR, pašreizējās cenās) 24

Ilgtspēja un ieņēmumu rezerve attiecībā uz pašu resursu pagaidu maksimālo apjomu (miljardos EUR, pašreizējās cenās) 25

1. Ievads

Šis ziņojums ir izdots saskaņā ar Finanšu regulas[1] 256. pantā izvirzītajām prasībām un ir lasāms kopā ar:

- Eiropas Savienības konsolidētajiem gada pārskatiem (2024. finanšu gads)[2];
- XI darba dokumentu, kurš pievienots ES 2026. finanšu gada budžeta projektam[3] un kurā sniegta detalizēta informācija par ES budžeta garantijām un finansiālās palīdzības aizdevumiem, kas nodrošināti ar uzkrājumiem (41. panta 5. punktā paredzētais ziņojums)[4]; kā arī
- ES budžeta ienākošo un izejošo nākotnes naudas plūsmu ilgtermiņa prognozi (2026.–2034. gads), kurā ņemti vērā plānotie budžeta izdevumi[5].

Šā ziņojuma pirmais mērķis ir sniegt pārskatu par to, kāds apjoms un sastāvs ir iespējamām saistībām (gan **ar uzkrājumiem nodrošinātām,** [6]gan **ar ieņēmumu rezervēm nodrošinātām**[7] iespējamām saistībām, ko sedz ES budžets 2024. gada 31. decembrī[8]. Iespējamās saistības ir iespējamās finanšu saistības, kas izriet no spēkā esošām saistībām vai iepriekšējiem līgumiskiem notikumiem[9]. Tas, vai šīs iespējamās saistības radīs faktiskus izdevumus ES budžetam, un šādu izdevumu apmērs būs atkarīgs no nākotnes notikumiem, ko iepriekš nevar droši paredzēt.

2024. gada beigās ES budžets bija pakļauts iespējamām saistībām aptuveni 300 miljardu EUR apmērā saistībā ar **aizdevumiem** (255 miljardi EUR 2023. gada beigās). No šiem 300 miljardiem 252 miljardus EUR veidoja dalībvalstīm piešķirtie aizdevumi. Atlikušie 48 miljardi EUR bija paredzēti aizdevumiem trešām valstīm (42,4 miljardus EUR no 48 miljardiem EUR veidoja aizdevumi Ukrainai). No 42,4 miljardiem EUR aizdevumos Ukrainai 31,1 miljards EUR tika nodrošināts ar ieņēmumu rezervēm. ES budžets bija pakļauts arī iespējamām saistībām, kas saistītas ar **budžeta garantijām** aptuveni 110 miljardu EUR apmērā (108 miljardi EUR 2023. gada beigās). Šīs budžeta garantijas tika sniegtas saistībā ar Eiropas Stratēģisko investīciju fondu (ESIF[10]), *InvestEU*[11], ārējo aizdevumu pilnvarām (ĀAP)[12], Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai

1 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (pārstrādāta redakcija) (OV L, 2024/2509, 26.9.2024.).

2 COM(2025) 359, 25.6.2025.

3 COM(2025) 300, 4.6.2025.

4 XI darba dokuments par budžeta garantiju īstenošanu, kopējo uzkrājumu fondu un to iespējamo saistību ilgtspējas novērtējumu, kuras izriet no budžeta garantijām un finansiālās palīdzības saskaņā ar Finanšu regulas 41. panta 5. punktu.

5 COM(2024) 573 final, 16.7.2025.

6 Šajā dokumentā termins *uzkrājumi* tiek saprasts tā, kā tas lietots Finanšu regulā un it īpaši tās 214. pantā. Kā norādīts 214. panta 2. punktā, uzkrājumu likmei ir jāsedz paredzamie neto zaudējumi un papildus jārada pienācīgas drošības rezerves neparedzētiem zaudējumiem. Citos apstākļos (piemēram, grāmatvedības kontekstā) terminam "uzkrājumi" var būt citas nozīmes.

7 "Ar ieņēmumu rezervēm nodrošināts" nozīmē, ka garantiju attiecīgajām iespējamām saistībām sniedz no ES budžeta ieņēmumu rezervēm. Praksē, ja īstenosies attiecīgās iespējamās saistības, no dalībvalstīm var tikt pieprasītas iespējamās papildu summas, kas pārsniedz DFS maksimālos apjomus un kas nepārsniedz pašu resursu maksimālo apjomu, lai nodrošinātu to segumu.

8 Šis noteiktais termiņš atbilst ES konsolidētajiem pārskatiem un ziņojuma mērķim novērtēt, cik ilgtspējīgas ir radušās iespējamās saistības, kuras sedz no ES budžeta. Prognozes par iespējamām saistībām, kas radīsies pēc šā datuma, nav sagatavotas, jo tās būs atkarīgas no vajadzībām, tirgus apstākļiem un likviditātes pieejamības.

9 Atsevišķu avotu iespējamām saistībām veido "juridiskie riski". Šajā ziņojumā tie nav ietverti.

10 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/1017 (2015. gada 25. jūnijs) par Eiropas Stratēģisko investīciju fondu, Eiropas Investīciju konsultāciju centru un Eiropas Investīciju projektu portālu, ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1291/2013 un (ES) Nr. 1316/2013 (OV L 169, 1.7.2015., 1. lpp.).

11 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/523, ar ko izveido programmu *InvestEU* un groza Regulu (ES) 2015/1017 (OV L 107, 26.3.2021., 30. lpp.).

12 Pārskats par attiecīgajiem tiesību aktiem un attiecīgajiem garantijas nolīgumiem starp Komisiju un Eiropas Investīciju banku ir pieejams dokumenta "Eiropas Savienības 2021. finanšu gada vispārējā budžeta pieņemšana galīgajā variantā (ES, *Euratom*) 2021/417" III iedaļas "Komisija" izdevumu pārskata "Ārējās darbības garantija *NDICI*, *EINS*, *IPA* III un MFP" 14 20 03 02. posteņa piezīmēs (OV L 93, 17.3.2021., 959. lpp.).

(EFIA)[13], EFIA+[14] un Ukrainai paredzēto investīciju satvaru (*UIF*), kas ir budžeta garantija investīciju atbalstam Ukrainā, kura izveidota saskaņā ar Ukrainas mehānisma regulu[15].

Kopējās iespējamās saistības, kas ietver gan budžeta garantijas, gan aizdevumus, 2024. gadā palielinājās līdz 410 miljardiem EUR salīdzinājumā ar 363 miljardiem EUR 2023. gadā, t. i., par 13 %. Šis pieauguma temps kopumā atbilst 2023. gadā novērotajam pieauguma tempam (+ 16 %) un ir zemāks nekā 2022. gadā novērotais pieauguma temps (40 %). Šā pieauguma lielāko daļu veido papildu aizdevumi, kas izsniegti Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM)[16] ietvaros dalībvalstīm, un finansiālā palīdzība Ukrainai saskaņā ar Ukrainas mehānismu.

Turklāt šajā ziņojumā ir sniegts arī iespējamo saistību ilgtermiņa ilgtspējas novērtējums, pamatojoties uz kvalitatīviem un kvantitatīviem faktoriem, tai skaitā stresa testiem. Šis ilgtspējas novērtējums ir veikts, salīdzinot iespējamās saistības ar:

- tirgus vērtību pašreizējiem uzkrājumiem, kuri glabājas kopējā uzkrājumu fonda (KUF)[17] attiecīgajos nodalījumos, ko Komisija izveidojusi **iespējamām saistībām, kuras nodrošinātas ar uzkrājumiem**, t. i., saistībām, kas izriet no budžeta garantijām un finansiālās palīdzības trešām valstīm;
- pašu resursu maksimālā apjoma ierobežojumiem un **ar ieņēmumu rezervēm nodrošinātām iespējamām saistībām** pieejamo ieņēmumu rezervi.

2024. gada beigās ilgtspējas analīzes galvenais secinājums ir tāds, ka ES budžetam ir pietiekami resursi, lai segtu tādu iespējamo saistību potenciālo īstenošanos, kas radušās līdz 2024. gada 31. decembrim. Šim secinājumam ir trīs galvenie iemesli, kas izklāstīti turpmākajās aizzīmēs.

- Iespējamām saistībām, kas izriet no budžeta garantijām un finansiālās palīdzības trešām valstīm, 2024. gada beigās pieejamie uzkrājumi ir pietiekami, ņemot vērā attiecīgo tiesisko regulējumu prasības[18].
- ES finansiālās spējas saskaņā ar spēkā esošo tiesisko regulējumu 2026. un 2027. gadam (t. i., Lēmumu par pašu resursiem[19] un Regulu par daudzgadu finanšu shēmu (DFS) 2021.–2027. gadam[20]) un no 2028. gada saskaņā ar ierosināto jauno Lēmumu par pašu resursiem un DFS regulu 2028.–2034. gadam[21] ir pietiekamas, lai segtu visas ar ieņēmumu rezervēm nodrošinātās iespējamās saistības, kas izriet no parāda, kurš emitēts saskaņā ar i) ANM, *SURE* un citiem aizdevumiem dalībvalstīm, ii) instrumentu Makrofinansiālā palīdzība plus (MFP+) Ukrainai un iii) Ukrainas mehānismu, pat ārkārtīgi nelabvēlīgos apstākļos. Citiem vārdiem sakot, ieņēmumu rezerves ir pietiekamas, lai nodrošinātu ES

13 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1601 (2017. gada 26. septembris), ar ko izveido Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai (EFIA), EFIA garantiju un EFIA garantiju fondu (OV L 249, 27.9.2017., 1. lpp.).

14 EFIA+ tika izveidots ar regulu par Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu (*NDICI*) "Eiropa pasaulē". Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/947 (2021. gada 9. jūnijs), ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu "Eiropa pasaulē", groza un atceļ Lēmumu Nr. 466/2014/ES un atceļ Regulu (ES) 2017/1601 un Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 480/2009 (OV L 209, 14.6.2021., 1. lpp).

15 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/792 (2024. gada 29. februāris), ar ko izveido Ukrainas mehānismu.

16 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

17 Detalizētu informāciju par KUF sk. Komisijas ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei par kopējo uzkrājumu fondu 2024. gadā (COM(2025) 400 final, 6.6.2025.) un tam pievienotajā Komisijas dienestu darba dokumentā (SWD(2025) 100 final, 6.6.2025.).

18 Sk. 41. panta 5. punktā paredzētā ziņojuma 3. iedaļu.

19 Padomes Lēmums (ES, *Euratom*) 2020/2053 (2020. gada 14. decembris) par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu un ar ko atceļ Lēmumu 2014/335/ES, Euratom (OV L 424, 15.12.2020., 1. lpp.).

20 Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (OV L 433 I, 22.12.2020., 11. lpp.).

21 Priekšlikums Padomes regulai, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2028.–2034. gadam, COM(2025) 571 final); Priekšlikums Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu un ar ko atceļ Lēmumu (ES, *Euratom*) 2020/2053 (COM(2025)574 final).

finanšu sistēmas stabilitāti un tās kredītspēju pat ārkārtēji negatīvā scenārijā, kurā ir apvienota ekonomikas apstākļu, ieņēmumu un izdevumu negatīvā ietekme[22].

No iespējamām saistībām izrietošo risku pārvaldību un uzraudzību īsteno Komisijas ietvaros izveidota horizontāla sistēma, kurā ietilpst plaši pasākumi un drošības mehānismi, ko Komisija var izmantot, lai aizsargātu ES budžetu no iespējamiem zaudējumiem, kuri izriet no iespējamām saistībām[23]. Šajā sistēmā svarīga loma ir bijusi Iespējamo saistību koordinācijas komitejai[24]. Šī sistēma 2025. gada sākumā tika pastiprināta ar Komisijas Lēmumu (ES, *Euratom*) 2025/369[25], ar ko tika paplašināta risku direktora loma. Darbojoties neatkarīgi no Komisijas ģenerāldirektorātiem, kas atbild par finanšu operācijām, risku direktors nodrošina kritiski svarīgu un īpašu finanšu riska uzraudzības funkciju attiecībā uz visām finanšu operācijām, proti:

— aizņēmumi, parādi un ar tiem saistītā likviditātes pārvaldība,

— aizdevumu operācijas un budžeta garantijas,

— aktīvu pārvaldība, tai skaitā Kopējā uzkrājumu fonda uzkrājumu pārvaldība, kas veido rezerves, kuras paredzētas ES budžeta garantiju[26] segšanai.

1. izcēlums. 2028.–2034. gada DFS

Šā ziņojuma mērķis ir novērtēt no ES budžeta segto iespējamo saistību ilgtspēju. Ar uzkrājumiem nodrošinātās budžeta garantijas un aizdevumi tiek pārbaudīti attiecībā pret KUF uzkrājumu tirgus vērtību, savukārt ar ieņēmumu rezervēm nodrošinātās iespējamās saistības, ko sedz no ES budžeta, tiek novērtētas uz nākotni vērstā perspektīvā, daļēji aplūkojot DFS maksājumu prognozēto attīstību un pašu resursu maksimālo apjomu. Tāpēc attiecībā uz 2028.–2034. gadu novērtējumā ir iekļauts ierosinātais pašu resursu maksimālais apjoms 1,75 % apmērā no ES nacionālā kopienākuma (NKI) un prognozētie izdevumi, kas saistīti ar priekšlikumu par 2028.–2034. gada DFS, kā izklāstīts ES budžeta ienākošo un izejošo nākotnes naudas plūsmu ilgtermiņa prognozē (COM(2025)573). Iegūtā ieņēmumu rezervju prognoze veido pamatu, attiecībā pret kuru tiek novērtētas iespējamās saistības, ko 2024. gada beigās sedz ES budžets.

Komisija 2025. gada 16. jūlijā nāca klajā ar priekšlikumu par nākamo DFS. Priekšlikumā paredzēta plašāka finanšu instrumentu, budžeta garantiju un ar ES budžetu nodrošinātu aizdevumu izmantošana, lai: i) palielinātu sviras efektu; ii) ļautu ES budžetam ieņemt nozīmīgāku lomu privāto ieguldījumu riska mazināšanā un iii) veicinātu finansējuma piesaisti no institucionālajiem ieguldītājiem.

Budžeta garantiju un finanšu instrumentu jomā priekšlikumā paredzēta viena ES budžeta garantija iekšpolitikai, kas noteikta Eiropas Konkurētspējas fonda (EKF) pamataktā, un viena ES budžeta garantija ārpolitikai (ar atsevišķu maksimālo apakšapjomu Ukrainai), kas noteikta instrumenta "Eiropa pasaulē" pamataktā. Citas programmas iekšpolitikas un ārpolitikas jomā arī var izmantot EKF un instrumentā "Eiropa pasaulē" paredzētās garantijas.

EKF un instrumentam "Eiropa pasaulē" ir piešķirta maksimālā budžeta garantijas summa attiecīgi 70 miljardu EUR un 143 miljardu EUR apmērā (pēdējā minētā summa ietver 48 miljardus EUR budžeta garantijām Ukrainai, ko finansē no Ukrainas rezerves). Dažādās programmās var pakāpeniski izmantot visu kapacitāti. Instrumenta "Eiropa pasaulē" maksimālā

22 Ja netiks panākta vienošanās par tiesību aktu priekšlikumiem 2028.–2034. gadam, turpinās piemērot pašreizējo pašu resursu maksimālo apjomu 1,4 % apmērā no ES NKI un saskaņā ar LESD 312. panta 4. punkta noteikumiem "maksimālo apjomu un citus noteikumus, kas atbilst attiecīgās [finanšu] shēmas pēdējam gadam, turpina piemērot". Šādā scenārijā ieņēmumu rezerves ilgtspēja saskaņā ar pastāvīgo pašu resursu principu tiks nodrošināta, lai gan ar mazāku politikas izdevumu spēju, nekā ierosināts un mazāku nekā pašreizējā DFS, ņemot vērā *NGEU* atmaksu.

23 Sk. 3.2. un 4.2. punktu Komisijas ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei par finanšu instrumentiem, budžeta garantijām, finansiālo palīdzību un iespējamām saistībām – situācija 2020. gada 31. decembrī (COM(2021) 676 final, 5.11.2021.).

24 Iespējamo saistību koordinācijas komiteja 2024. gadā tikās piecas reizes.

25 Komisijas Lēmums (ES, *Euratom*) 2025/369 (2025. gada 21. februāris), ar ko nosaka risku direktora, kurš pārrauga finanšu riskus, kas izriet no Savienības finanšu operācijām, lomu (OV L, 2025/369, 25.2.2025.).

26 Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par kopējo uzkrājumu fondu 2024. gadā, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0400.

summa segs arī aizdevumus trešām valstīm (piemēram, makrofinansiālo palīdzību, uz politiku balstītus aizdevumus un *Euratom*).

Komisijas ilgtermiņa budžeta priekšlikumā paredzēta arī turpmāka tādu aizdevumu izmantošana dalībvalstīm un Ukrainai, kas nodrošināti ar ES budžeta ieņēmumu rezervēm.

Ukrainas gadījumā ierosinātā Ukrainas rezerve 100 miljardu EUR apmērā tiks īstenota aizdevumu un dotāciju veidā, savukārt aizdevumi tiks finansēti ar aizņēmumiem un nodrošināti ar ES budžeta ieņēmumu rezervēm, kā tas ir, piemēram, Ukrainas mehānisma gadījumā. Faktisko sadalījumu starp aizdevumiem un dotācijām noteiks atkarībā no vajadzībām.

Komisija arī ierosina valsts un reģionu partnerības plānu programmas "Eiropas katalizators" ietvaros vairāk izmantot aizdevumus dalībvalstīm. Programma "Eiropas katalizators" paredzētu aizdevumus līdz 150 miljardu EUR apmērā, ko finansētu no aizņēmumiem un nodrošinātu ar ES budžeta ieņēmumu rezervēm, lai atbalstītu reformas un ieguldījumus.

Visbeidzot, Komisija ir ierosinājusi arī jaunu ārkārtas un pagaidu mehānismu, lai reaģētu uz smagu krīžu, nopietnu grūtību vai nopietnu grūtību draudu sekām, kas skar ES vai tās dalībvalstis. Šis instruments nodrošinās aizdevumus dalībvalstīm, ko finansēs ar ES aizņēmumiem, tikai nākamā ilgtermiņa budžeta periodā smagas krīzes gadījumā un saskaņā ar Padomes lēmumu pēc tam, kad būs saņemta Eiropas Parlamenta piekrišana. Aizņēmumus garantētu īpašs papildu nodalījums pašu resursu maksimālā apjoma ietvaros 0,25 % apmērā no ES NKI, kura vienīgais mērķis būtu šo aizdevumu nodrošināšana gadījumā, ja mehānisms tiktu aktivizēts.

Turpmāko iespējamo saistību ilgtspēja, kas saistīta gan ar nākamajā DFS ierosināto jauno instrumentu, gan citu 2025. gadā pieņemto vai īstenoto instrumentu (t. i., Ukrainas aizdevumu sadarbības mehānisma un iniciatīvas "Rīcība Eiropas drošības labā" aizdevumu) īstenošanu, ir atkarīga no aizdevumu atbalsta faktiskās izmantošanas, un tā tiks novērtēta turpmākajos izdevumos. Tas, vai ārkārtas mehānisms reaģēšanai uz nopietnām krīzēm, ir ilgtspējīgs, tiks novērtēts tikai tad, ja un kad saskaņā ar šo maksimālo apjomu tiks sniegta faktiska finansiālā palīdzība.

2. Iespējamo saistību dažādo avotu analīze

2.1 Budžeta garantijas

Šīs ir garantijas, ko sniedz dažādiem īstenošanas partneriem saskaņā ar ĀAP, ESIF, EFIA, *InvestEU* un EFIA+ un *UIF* (Ukrainai paredzēto investīciju mehānisma[27]) pilnvarām. Saskaņā ar visiem šiem instrumentiem ES garantē īstenošanas partneriem[28] segt daļu no iespējamiem zaudējumiem un izdevumiem[29], ko rada to finansēšanas un investīciju darījumi (t. i., parāda vai pašu kapitāla darījumi).

Sešām garantiju programmām ir atšķirīgs ģeogrāfiskais tvērums, kas ietekmē ar tām saistītos riskus. ESIF un *InvestEU* palīdz novērst investīciju nepietiekamību Eiropas Savienībā. ĀAP, EFIA un EFIA+ ir daļa no Eiropas Savienības ārpolitikas un atbalsta finansēšanu un investīcijas trešās valstīs (ĀAP un EFIA+ 1. investīciju logs galvenokārt ir vērsts uz suverēniem partneriem, savukārt EFIA un EFIA+ atvērtās arhitektūras un investīciju 4. logs galvenokārt attiecas uz privātām

27 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/792 (2024. gada 29. februāris), ar ko izveido Ukrainas mehānismu, https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj/lav.

28 2024. gadā ES dažādu esošo garantiju programmu ietvaros nodrošināja budžeta atbalstu garantiju formā EIB grupai un citām finanšu iestādēm (ieskaitot ERAB un nacionālās attīstību veicinošās bankas).

29 Atsevišķos gadījumos garantija var arī segt papildu pozīcijas, piemēram, finansējuma izmaksas vai citas maksas.

darbībām). *UIF* mērķis ir atbalstīt Ukrainas iestāžu, privātā sektora uzņēmumu, pašvaldību, valsts uzņēmumu vai citu dalībnieku veiktās investīcijas Ukrainas atveseļošanā un atjaunošanā.

1. tabula. Budžeta garantiju situācija (2024. gada 31. decembrī) (miljoni EUR)(*)

	Maksimālā pieejamā garantija, kas parakstīta ar īstenošanas partneriem	Pieejamā garantija, kas saistīta ar operācijām, par kurām īstenošanas partneri ir parakstījuši līgumus ar galasaņēmējiem	Pieejamā garantija, kas saistīta ar operācijām, par kurām īstenošanas partneri ir parakstījuši līgumus un veikuši izmaksas galasaņēmējiem
ESIF	25 373	22 998	21 033
EFIA	759	667	521
ĀAP	25 772	25 772	19 184
InvestEU	27 042	11 769	3 468
UIF	790	172	132
EFIA+	30 173	11 228	1 341
Kopā	**109 909**	**72 606**	**45 678**

(*) Ar darījumu partneriem parakstītā garantija ir garantijas summa, kas piešķirta īstenošanas partnerim, parakstot garantijas nolīgumu. Ar darījumu partneru parakstītajiem darījumiem saistītā garantija ietver garantijas summas visos darījumu partneru parakstītajos darījumos ar galasaņēmējiem / finanšu starpniekiem. Ar parakstītajiem un izmaksātajiem darījumiem saistītā garantija ietver darījumu summas, ko darījumu partneri izmaksājuši galasaņēmējiem / finanšu starpniekiem.

a) Budžeta garantijas, kas atbalsta investīcijas ārpus ES

ĀAP ir vecākā ES budžeta garantija. Tā ļauj Eiropas Investīciju bankai (EIB) veikt finansēšanas operācijas riskantākā vidē ārpus ES tādās jomās kā sociālekonomiskās infrastruktūras attīstība.

EFIA garantija tika ieviesta 2017. gadā, lai atbalstītu investīcijas un uzlabotu piekļuvi finansējumam galvenokārt Āfrikā un kaimiņreģiona valstīs, kam ir robežas ar ES, un palīdzētu tām sasniegt ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus.

Balstoties gan uz ĀAP, gan uz un EFIA pieredzi, tika izveidots **EFIA+** 2021.–2027. gada DFS periodam kā integrēta finanšu pakete, kas nodrošina finansēšanas spējas attiecībā uz Subsahāras Āfriku, Āzijas un Klusā okeāna valstīm, Latīņameriku, Karību jūras reģionu, kā arī kaimiņreģiona valstīm un kandidātvalstīm vai potenciālajām kandidātvalstīm. EFIA+ atbalsts ir vērsts uz investīcijām, kas veicina: i) sociālekonomiskās nevienlīdzības mazināšanu; ii) ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi; iii) pielāgošanos klimata pārmaiņām un to mazināšanu; iv) vides aizsardzību un pārvaldību un v) darbvietu radīšanu.

UIF ir paredzēts, lai nodrošinātu finansējumu Ukrainas plānā[30] noteiktajām prioritātēm. *UIF* ir daļa no Ukrainas mehānisma regulas, kuras mērķis ir: i) piesaistīt publiskās un privātās investīcijas Ukrainas atveseļošanai un atjaunošanai un ii) atbalstīt Ukrainas virzību uz pievienošanos ES[31].

30 https://enlargement.ec.europa.eu/proposal-council-implementing-decision-approval-assessment-ukraine-plan_en.
31 https://enlargement.ec.europa.eu/news/commission-endorses-ukraine-plan-paving-way-regular-payments-under-ukraine-facility-2024-04-15_en.

b) Budžeta garantijas, kas atbalsta investīcijas ES

ESIF tika izveidots 2015. gadā, lai pēc finanšu krīzes novērstu ieilgušo ierobežoto privāto investīciju problēmu ES. Tā ir maksimāli 26 miljardus EUR liela budžeta garantija, kas EIB grupai piešķirta no ES budžeta un ko papildina piešķīrums no EIB pašu resursiem 7,5 miljardu EUR apmērā.

Programma ***InvestEU***, kas sākta 2021.–2027. gada DFS ietvaros, ir vērsta uz papildu stimula nodrošināšanu ieguldījumiem, kas veicina ekonomikas atveseļošanu, noturību, zaļo izaugsmi un nodarbinātību ES periodā no 2021. līdz 2027. gadam. Tā cenšas sasniegt šo mērķi, mobilizējot publiskos un privātos finansējuma avotus, lai nodrošinātu ilgtermiņa finansējumu un atbalstu uzņēmumiem un projektiem, kuri atbilst ES prioritātēm šā brīža izaicinošajā ekonomiskajā un sociālajā kontekstā.

c) Budžeta garantiju salīdzinošā analīze

Sešām budžeta garantiju programmām ir vairākas atšķirīgas iezīmes, tai skaitā atšķiras to īstenošanas posmi. Lai gan ĀAP (izveidotas 1977. gadā) ir ar ilgu darbības vēsturi, ESIF un EFIA izveides periodi noslēdzās tikai attiecīgi 2022. un 2024. gadā. Savukārt *InvestEU*, EFIA+ un *UIF* investīciju posms ir sācies salīdzinoši nesen. Šo sešu budžeta garantiju programmu dažādie īstenošanas posmi ir atspoguļoti iepriekšējā tabulā. ĀAP un ESIF gadījumā skaitļi liecina, ka īstenošanas partneriem ir piešķirta gandrīz visa garantiju maksimālā summa, un tie ir uzņēmušies saistības atbalstīt operācijas līdz šiem pilnajiem apjomiem. Salīdzinoši nesen ieviestās budžeta garantijas, piemēram, EFIA+, *InvestEU* un *UIF*, turpretī ir daudz agrākā attīstības posmā.

Jaunās budžeta garantijas, piemēram, *InvestEU*, EFIA+ un *UIF*, ir balstītas uz vecāko garantiju pieredzi, un tām ir līdzīgas iezīmes. Tomēr *InvestEU*, EFIA+ un *UIF* ir vairāk īstenošanas partneru ("atvērtā arhitektūra") un plašāks produktu klāsts.

2.2 Ar uzkrājumiem nodrošināti aizdevumi, kas paredzēti, lai sniegtu finansiālu palīdzību trešām valstīm

Iespējamās saistības šajā pozīcijā izriet no finansiālās palīdzības, kas sniegta kā **makrofinansiālas palīdzības programmas** (MFP)[32] aizdevumi un ***Euratom*** aizdevumi trešām valstīm[33]. Aizdevumi, kas Ukrainai piešķirti saskaņā ar MFP+ programmu un Ukrainas mehānismu 31,1 miljarda EUR apmērā 2024. gada beigās, ir nodrošināti ar ieņēmumu rezervēm un tiks aplūkoti 2.3. iedaļā.

Finansiāls atbalsts trešām valstīm divpusēju aizdevumu veidā no ES galvenokārt tika piešķirts saskaņā ar MFP programmu, kas paredzēta trešām valstīm, kuras saskaras ar maksājumu bilances krīzi. 2024. gadā tika izmaksāti jauni MFP aizdevumi 1,15 miljardu EUR apmērā[34].

Rietumbalkānu investīciju sistēmā 2024. gadā tika izveidoti mehānismi aizdevumu sniegšanai sešām paplašināšanās kandidātvalstīm līdz 4 miljardu EUR apmērā, paredzot pirmo maksājumu izmaksas sākumu 2025. gadā. Ir izveidots arī atsevišķs aizdevumu mehānisms Moldovai (1,5 miljardi EUR), arī paredzot izmaksu sākumu 2025. gadā. Papildus MFP aizdevumiem trešām

32 Juridiskais pamats makrofinansiālai palīdzībai (MFP), ko sniedz trešām valstīm, kuras nav jaunattīstības valstis, ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 212. pants. LESD 213. pantu var izmantot kā juridisko pamatu, ja trešai valstij nepieciešama steidzama finansiāla palīdzība.

33 *Euratom* aizdevumu mehānisms palīdz gan dalībvalstīm, gan trešām valstīm finansēt investīcijas kodolelektrostacijās un rūpnieciskās kodoldegvielas cikla iekārtās. Sk. Padomes 1977. gada 29. marta Lēmumu 77/270/Euratom, ar ko Komisiju pilnvaro piešķirt *Euratom* aizdevumus, lai veicinātu kodolelektrostaciju finansēšanu (OV L 88, 6.4.1977., 9. lpp.), ar grozījumiem un papildinājumiem.

34 Tie ietver 1 miljardu EUR Ēģiptei, 95 miljonus EUR Moldovai un 50 miljonus EUR Ziemeļmaķedonijai. Sīkāku informāciju, tai skaitā katra atsevišķā saņēmēja neatmaksāto summu, sk. Komisijas ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei par makrofinansiālas palīdzības sniegšanu trešām valstīm 2024. gadā (COM(2025) 330 final, 23.6.2025.) un tam pievienotajā Komisijas dienestu darba dokumentā (SWD(2025) 166 final, 23.6.2025.).

valstīm 2024. gada 31. decembrī vēl bija neatmaksāti *Euratom* aizdevumi 300 miljonu EUR apmērā, kas piešķirti Ukrainas kodolenerģijas programmai.

2. tabula. Trešām valstīm izsniegto aizdevumu neatmaksātās summas (2024. gada 31. decembrī) (miljoni EUR)

	Neatmaksātie aizdevumi	Uzkrātie procenti	Kopā
MFP(*)	15 738	118	**15 856**
Euratom	300	1	**301**
Kopā	**16 038**	**119**	**16 157**

(*) Izņemot MFP+ aizdevumus Ukrainai un Ukrainas mehānisma aizdevumus (kas nodrošināti ar ieņēmumu rezervēm).

Parasti aizdevumi trešām valstīm ir finansēti, izmantojot kompensējošus aizņēmuma darījumus, t. i., katrs aizdevums ir finansēts ar atbilstošu ES obligāciju, kas pilnībā atbilst ES aizdevumam termiņa, procentu likmes un atmaksas grafika ziņā. No 2023. gada janvāra kā vispārējā ES obligāciju aizņemšanās metode ir ieviesta atšķirīga pieeja – vienotā finansēšanas pieeja[35]. Saskaņā ar vienoto finansēšanas pieeju Komisija apkopo visus emisijas līdzekļus centralizētā finansējuma kopfondā un pēc tam iekšēji iedala tos dažādām politikas programmām. Investori, kas iegulda ES obligācijās, ir pakļauti zemajam ES kredītriskam, nevis galīgās saņēmējvalsts kredītriskam. ES saistības ir iespējamas, jo saņēmējvalstij ir līgumsaistības nodrošināt ieņēmumu plūsmu, lai atmaksātu ES obligācijas. Kamēr aizdevuma saņēmējam nav iestājusies saistību neizpilde, ES parāda nokārtošanai nav nepieciešama ES resursu izmaksa.

Ņemot vērā varbūtību, ka saņēmējvalsts neatmaksā procentus par saņemto aizdevumu vai pamatsummu, ES budžetā ir paredzēti uzkrājumi šiem aizdevumiem. Parasti un saskaņā ar spēkā esošo tiesisko regulējumu 9 % no aizdevumu vērtības tiek turēti kā uzkrājumi MFP vai *Euratom* aizdevumiem trešām valstīm īpašos KUF nodalījumos. Uzkrājumu līmeņi attiecībā uz šiem aizdevumiem ir sīkāk aplūkoti 3.2. iedaļā.

Līdz ar to 3. tabulā norādītās atmaksas summas ir uzskatāmas par maksimālajām paredzamajām summām, kas varētu tikt pieprasītas no uzkrājumiem 2025.–2030. gadā.

3. tabula. Spēkā esošo programmu ietvaros trešām valstīm izsniegto ar uzkrājumiem nodrošināto aizdevumu neatmaksāto summu (pamatsumma + procenti) gada atmaksas grafiks 2025.–2030. gadam (2024. gada 31. decembrī) (miljoni EUR)

Gads	*Euratom*	MFP	Visas programmas
2025	1	162	**163**
2026	1	410	**411**
2027	51	442	**493**
2028	51	441	**492**
2029	0	1 185	**1 185**
2030	100	308	**408**

35 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2022/2434 (2022. gada 6. decembris), ar ko groza Regulu (ES, *Euratom*) 2018/1046 attiecībā uz diversificētas finansēšanas stratēģijas kā vispārējas aizņemšanās metodes izveidi.

Kopā	**204**	**2948**	**3152**

2.3 Ar ieņēmumu rezervēm nodrošināti aizdevumi

Iespējamās saistības šajā pozīcijā izriet no **aizdevumiem dalībvalstīm** (t. i., maksājumu bilances (MB) mehānisma aizdevumiem[36], Eiropas finanšu stabilizācijas mehānisma (EFSM) aizdevumiem[37], *Euratom* mehānisma aizdevumiem, *SURE* ietvaros piešķirtiem aizdevumiem[38] un ANM ietvaros piešķirtiem aizdevumiem, kas paredzēti ieguldījumu un reformu atbalstam). Turklāt 2023. un 2024. gadā **Ukrainai piešķirtie aizdevumi** (18 miljardi EUR MFP+ aizdevumos Ukrainai un 13,1 miljards EUR aizdevumos, kas piešķirti saskaņā ar Ukrainas mehānismu) arī tiek nodrošināti ar budžeta ieņēmumu rezervēm pašu resursu maksimālā apjoma ietvaros.

Iespējamās saistības, kas izriet no aizdevumiem dalībvalstīm un nesenajiem aizdevumiem Ukrainai, nav nodrošinātas *ex ante*. Tā vietā tos atbalsta iespēja piesaistīt papildu "pašu resursus" no dalībvalstīm Savienības budžeta struktūrā (līdz pašu resursu maksimālā apjoma ierobežojumiem, t. i., izmantojot budžeta "ieņēmumu rezerves").

Tas nozīmē, ka gadījumā, ja saņēmēja dalībvalsts nepildītu savas saistības pret ES un ES būtu izsmēlusi visas pārējās iespējas rast risinājumus esošās daudzgadu finanšu shēmas ietvaros, tai ir tiesības kā galējo līdzekli izmantot aicinājumu dalībvalstīm segt attiecīgo summu. Šādi līdzekļu pieprasījumi tiktu veikti papildus DFS maksimālajiem apjomiem, vienlaikus nodrošinot pilnīgu atbilstību pašu resursu maksimālajiem apjomiem.

Jaunākie aizdevumi (ANM aizdevumi un aizdevumi saskaņā ar Ukrainas MFP+ instrumentu un Ukrainas mehānismu) tiek finansēti, izmantojot vienoto finansēšanas pieeju, saskaņā ar kuru aizdevumi saņēmējiem tiek piešķirti uz ilgu laiku, parasti ar ilgāku periodu, kurā pamatsumma netiek atmaksāta, kam seko ilgs periods ar nelielu ikgadēju pamatsummas reamortizāciju[39].

Komisija 2024. gadā, darbodamās ES vārdā, vadīja šādas četras programmas, saskaņā ar kurām tā piešķīra aizdevumus dalībvalstīm. 2024. gadā pirmo trīs programmu ietvaros jauni aizdevumi netika izmaksāti. Informācija par šīm četrām programmām ir izklāstīta turpmākās aizzīmēs.

- **Maksājumu bilances (MB)** mehānisms tika izveidots 2002. gadā, lai atbalstītu tās ES valstis ārpus eurozonas, kuras saskaras vai kurām ir risks saskarties ar maksājumu bilances grūtībām.
- **EFSM** tika izveidots 2010. gadā, lai sniegtu finansiālu atbalstu dalībvalstīm, kurās ir vai kuras apdraud lielas finansiālas grūtības, ko izraisījuši ārkārtēji notikumi, kurus tās nevar ietekmēt.
- Par ***SURE*** programmu vienojās 2020. gada jūnijā, lai palīdzētu finansēt pēkšņus un būtiskus valsts publisko izdevumu pieaugumus saistībā ar valstu saīsināta darbalaika shēmām un līdzīgiem pasākumiem, reaģējot uz Covid-19 krīzi. Tā kā šis ārkārtas instruments tika ieviests, pirms 2020. gadā stājās spēkā pašu resursu maksimālā apjoma[40] un ieņēmumu rezerves

36 Padomes Regula (EK) Nr. 332/2002 (2002. gada 18. februāris), ar ko izveido vidēja termiņa finansiālas palīdzības mehānismu attiecībā uz dalībvalstu maksājumu bilancēm (OV L 53, 23.2.2002., 1. lpp.).

37 Padomes Regula (ES) Nr. 407/2010 (2010. gada 11. maijs), ar ko izveido Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu (OV L 118, 12.5.2010., 1. lpp.). Padomes Regula (ES) 2015/1360 (2015. gada 4. augusts), ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 407/2010, ar ko izveido Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu (OV L 210, 7.8.2015., 1. lpp.).

38 Padomes Regula (ES) 2020/672 (2020. gada 19. maijs), ar ko izveido Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*) pēc Covid-19 uzliesmojuma (OV L 159, 20.5.2020., 1. lpp.).

39 2022. gada beigās diversificētās finansēšanas stratēģija tika noteikta kā pamata metode visu aizņēmumu operāciju, tai skaitā MFP operāciju, īstenošanai. Tas ļauj pilnībā atdalīt aizdevumu izsniegšanu dalībvalstij vai trešai valstij no ES obligāciju emisijas. Saskaņā ar *NGEU* Komisija arī aizņemas tirgos, lai finansētu neatmaksājamu atbalstu (tai skaitā ANM dotācijas). Šo aizņēmuma darījumu atmaksāšana tiek segta no turpmāko gadu budžeta apropriācijām, nepārsniedzot DFS noteiktos maksimālos apjomus, un tāpēc neveido ES iespējamās saistības. Tomēr *NGEU* aizņemšanās un aizdošanas darbības (t. i., lai finansētu ANM aizdevumus) rada jaunas iespējamās saistības, un tās ir aplūkotas šajā ziņojumā.

40 Padomes Lēmums (ES, *Euratom*) 2020/2053 (2020. gada 14. decembris) par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu un ar ko atceļ Lēmumu 2014/335/ES.

palielinājums, visas dalībvalstis ir vienojušās sniegt neatsaucamas, beznosacījumu un pēc pieprasījuma garantijas 25 % apmērā no finansiālās palīdzības maksimālās summas[41]. Katra dalībvalsts veic iemaksas garantijas kopējā summā proporcionāli tās relatīvajai daļai ES kopējā NKI (pamatojoties uz ES 2020. gada budžetu).

- **ANM** ir *NextGenerationEU* (*NGEU*) programmas (2020)[42] centrālais pīlārs, un tas ir pagaidu instruments, kas paredzēts, lai atbalstītu reformas un investīcijas dalībvalstīs, un tā galvenais mērķis ir atvieglot atveseļošanos no Covid-19 pandēmijas, vienlaikus atbalstot zaļās un digitālās pārkārtošanās procesu. Saskaņā ar ES atveseļošanas instrumentu Komisija aizņemas līdzekļus, ko ANM izmanto, lai finansētu dalībvalstu reformas un investīcijas. Finansējums var būt aizdevums (atmaksājams atbalsts) vai dotācija (neatmaksājams atbalsts). Tikai ANM aizdevumi (atšķirībā no ANM dotācijām) rada iespējamās saistības, un tāpēc šā ziņojuma vajadzībām tiek ņemti vērā tikai ANM aizdevumi.

2024. gada beigās ES budžetam bija radušās iespējamās saistības no divām Ukrainas atbalsta programmām, kas tika iegrāmatotas ieņēmumu rezervē. Pirmā no šīm programmām ir **MFP+**, kuras neatmaksātās summas 2023. gada beigās sasniedza 18 miljardus EUR, un 2024. gadā jauni papildu aizdevumi netika izmaksāti. Otrā no šīm programmām ir **Ukrainas mehānisms** (neatmaksātā summa 13,1 miljards EUR 2024. gada beigās). Procentu izmaksas saskaņā ar abām programmām tiek subsidētas laikposmā līdz 2027. gada beigām, lai palielinātu šo aizdevumu koncesijas ar atšķirīgiem nosacījumiem. Dalībvalstis sedz MFP+ aizdevumu procentu izmaksas, izmantojot ārējos piešķirtos ieņēmumus ES budžetā, savukārt ES budžets sedz Ukrainas mehānisma aizdevumu procentu likmju izmaksas.

4. tabula. Izmaksātie aizdevumi, kas nodrošināti ar ES budžeta ieņēmumu rezervēm (2024. gada 31. decembrī) (miljonos EUR)

	Izmaksātie aizdevumi	Uzkrātie procenti	Kopā
MB mehānisms	200	1	**201**
EFSM	42 000	380	**42 380**
SURE	98 355	104	**98 459**
ANM (aizdevumi)	108 686	1 434	**110 120**
MFP+	18 000	273	**18 273**
Ukrainas mehānisms	13 112	205	**13 317**
Kopā	**280 353**	**2 397**	**282 750**

No 2023. gada beigām līdz 2024. gada beigām visbūtiskākais pieaugums bija ANM aizdevumiem, kas palielinājās no 79,6 miljardiem EUR līdz 110,1 miljardam EUR, kas ir pieaugums par 30,5 miljardiem EUR kopš 2023. gada beigām (+ 38,3 %). Kopumā kopējās neatmaksātās summas palielinājās no 239,7 miljardiem EUR 2023. gada beigās līdz 282,8 miljardiem EUR 2024. gada beigās, t. i., par 43,0 miljardiem EUR (+ 17,9 %).

41 Papildus visu dalībvalstu sniegtajai garantijai *SURE* regulā ir paredzēti vairāki aizsardzības pasākumi, lai mazinātu risku, ko rada *SURE* iespējamās saistības. Tie ietver trīs lielāko aizdevumu koncentrācijas ierobežojumu 60 % apmērā no maksimālās *SURE* ietvaros piešķirtās summas, maksimālo ikgadējo riska darījumu apjomu 10 % apmērā (t. i., katru gadu veicamie maksājumi nedrīkst pārsniegt 10 miljardus EUR) un iespēju Komisijai vajadzības gadījumā refinansēt aizņēmumus.

42 Padomes Regula (ES) 2020/2094, ar ko izveido Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu ekonomikas atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 krīzes (OV L 433 I, 22.12.2020., 23. lpp.).

Turpmāk 5. tabulā ir norādītas kopējās gada atmaksu (pamatsumma plus procenti) summas, kas jāmaksā visiem to ES aizdevumu saņēmējiem, kuri piešķirti saistībā ar: i) finansiālo palīdzību dalībvalstīm un ii) finansiālo palīdzību Ukrainai saskaņā ar MFP+ un Ukrainas mehānisma instrumentiem.

Par katru no aplūkotajiem gadiem šīs summas norāda teorētisko maksimālo izejošo naudas plūsmu, kas jāsedz no ES budžeta attiecībā uz iespējamām saistībām, kuras izriet no finansiālās palīdzības dalībvalstīm un Ukrainai 2024. gada beigās.

Nākamās DFS periodā (līdz 2034. gadam) aizdevumu saņēmēju pamatsummas un procentu atmaksa (t. i., izņemot ANM aizdevumus), kas attiecas uz pastāvīgo maksimālo apjomu, katru gadu vidēji sasniedz 9,2 miljardus EUR. Aizdevumu saņēmēju pamatsummas un procentu atmaksas, kas nodrošinātas ar *NGEU* maksimālo apjomu (t. i., ANM aizdevumi), laikposmā no 2025. līdz 2034. gadam ir vidēji 2,8 miljardi EUR gadā.

5. tabula. Spēkā esošo programmu ietvaros izsniegto ar ieņēmumu rezervēm nodrošināto aizdevumu neatmaksāto summu (pamatsumma + procenti) gada atmaksas grafiks 2025.–2030. gadam (2024. gada 31. decembrī) (miljoni EUR)

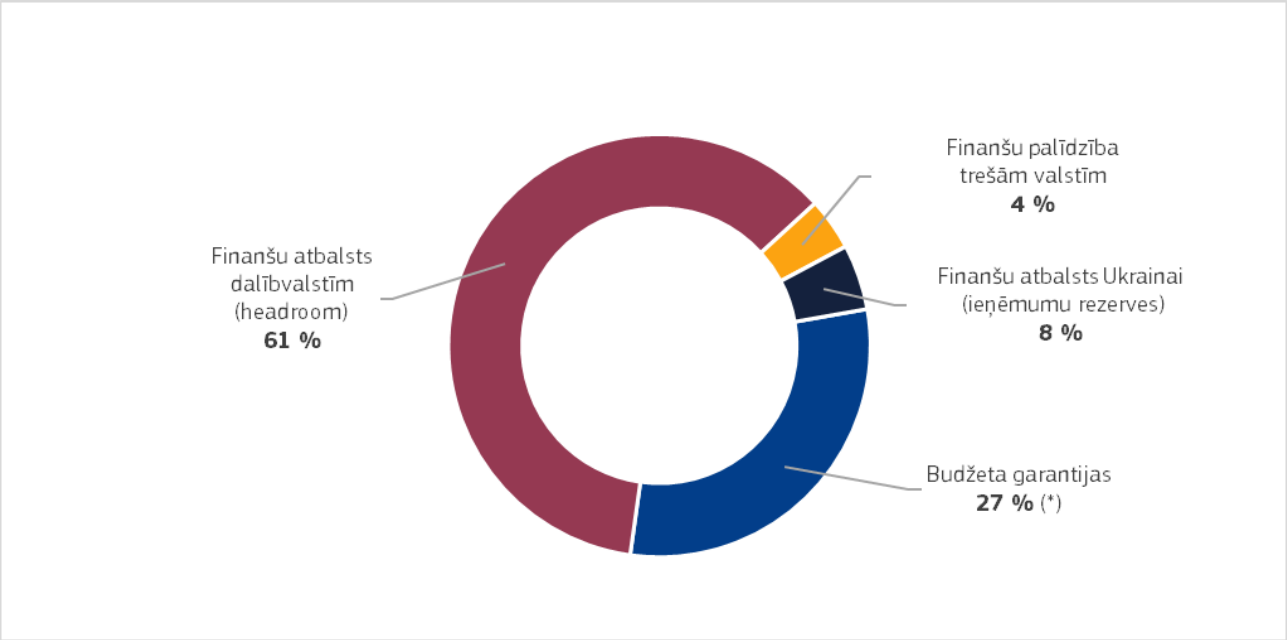
Gads	MB	EFSM	*SURE*	ANM aizdevumi (*)	MFP+ (**)	Ukrainas mehānisms (***)	Visas programmas
2025	206	306	8217	2215	570	320	11 834
2026	0	6913	8327	2216	570	391	18 417
2027	0	3587	327	2216	570	391	7091
2028	0	4612	10 327	2219	571	392	18 121
2029	0	1790	8464	2218	571	391	13 434
2030	0	371	10 327	2216	570	391	13 875
Kopā	**206**	**17 579**	**45 989**	**13 300**	**3423**	**2277**	**82 772**

(*) NGEU *programmas ietvaros izsniegto ANM aizdevumu procentu maksājumi tiek regulāri aprēķināti saskaņā ar noteiktu metodiku (sk. Komisijas Īstenošanas lēmumu C(2022)9701 final, 19.12.2022.). Līdz ar to iepriekš minēto aizdevumu gada procentu maksājumi tiek aplēsti, pamatojoties uz pašreizējiem finansēšanas nosacījumiem. (**) Saskaņā ar Regulas (ES) 2022/2463 17. pantu ES pēc Ukrainas pieprasījuma katru gadu var piešķirt procentu likmes subsīdiju, lai segtu procentu summas, kas saistītas ar MFP+ aizdevumiem.*
(***) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/792 23. pantu Ukraina katru gadu var pieprasīt procentu likmes subsīdiju, lai segtu procentu izmaksas, kas saistītas ar aizdevumiem, kuri piešķirti saskaņā ar Ukrainas mehānismu.

2.4 Pārskats par iespējamām saistībām 2024. gada beigās

2024. gada beigās ES budžets bija pakļauts iespējamām saistībām par kopējo summu 410 miljardi EUR, ko var sadalīt šādi: i) vairāk nekā **300 miljardi EUR** saistībā ar aizdevumiem, kas piešķirti dalībvalstīm un trešām valstīm, un ii) **110 miljardi EUR** saistībā ar garantijām, kas sniegtas, izmantojot ESIF, *InvestEU*, ĀAP, EFIA, EFIA+ un *UIF*. Lielāko risku ES budžetam rada aizdevumu programmas, kas paredzētas dalībvalstīm.

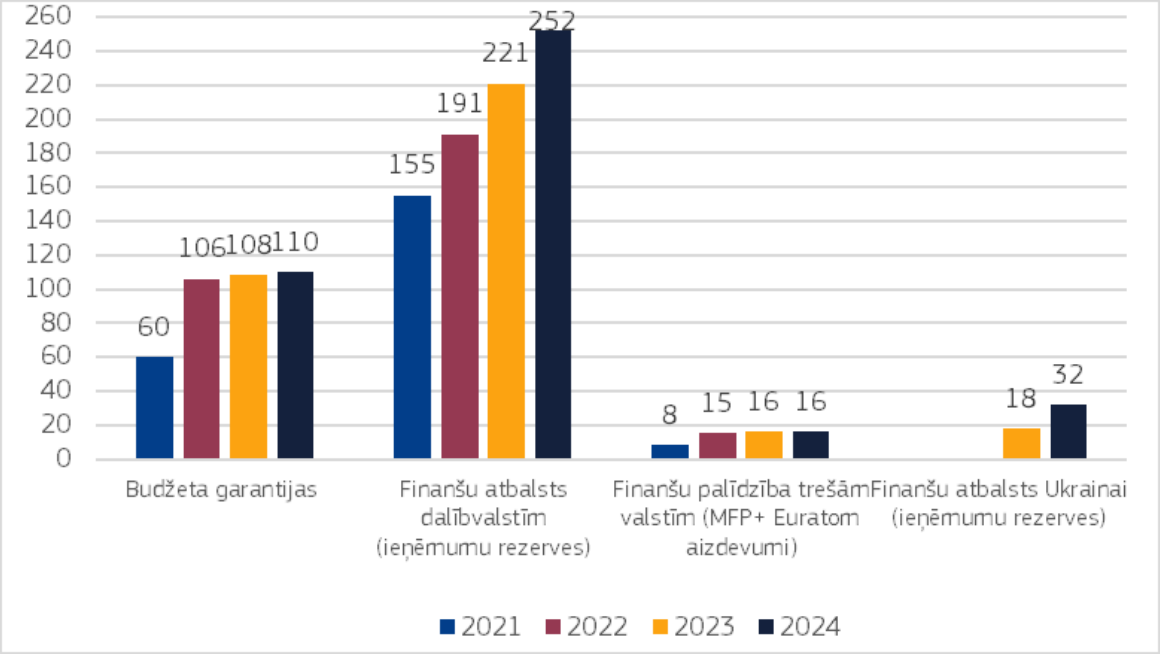
1. attēls. Iespējamo saistību sadalījums pa avotiem (2024. gada 31. decembrī)

(*) Pamatā ir "maks. pieejamā garantijas, kas parakstīta ar īsten. partneriem" kopējā summa (sk. 1. tabulu).

Budžeta garantiju un finansiālās palīdzības programmu pieaugošo nozīmi ES politikas virzienu īstenošanā apliecina pastāvīgā augšupejošā tendence 2021.–2024. gadā. 2024. gadā reģistrētais pieaugums (+ 13 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu) atbilst pieaugumam, kas reģistrēts no 2022. gada beigām līdz 2023. gada beigām, t. i., + 16 %. Tas ir salīdzināms ar ievērojamo 40 % pieaugumu laikposmā no 2021. gada beigām līdz 2022. gada beigām, sākot no zemākas bāzes.

2. attēls. Nenokārtoto iespējamo saistību sadalījums pa avotiem laikposmā no 2021. līdz 2024. gadam (miljardi EUR)

Lielāko daļu no 2024. gada palielinājuma veido papildu aizdevumu izmaksas saskaņā ar ANM un finansiālā palīdzība Ukrainai. Iespējamās saistības, kas izriet no budžeta garantiju programmām, 2024. gadā lielā mērā saglabājās stabilas. Saistību pieaugumu, kas izriet no budžeta garantiju programmām saistībā ar *InvestEU*, EFIA+ un *UIF* īstenošanas posma sākumu, gandrīz pilnībā kompensēja ĀAP, ESIF un EFIA saistību samazināšanās sakarā ar darījumu termiņa beigu iestāšanos vai to atcelšanu.

ES iespējamās saistības 2025. gadā ir vēl vairāk palielinājušās saistībā ar:

i) papildu atbalstu trešām valstīm (it īpaši ar atbalstu Ukrainai saskaņā ar Ukrainas mehānismu un MFP aizdevumu "ātrāka ārkārtas ieņēmumu izmantošana Ukrainai domātiem aizdevumiem" (*ERA*)[43]);

ii) ANM aizdevumu papildu izmaksām dalībvalstīm;

iii) turpmāku progresu budžeta garantiju programmu (*InvestEU*, EFIA+ un *UIF*) īstenošanā un

iv) nesen apstiprināto MFP programmu Ēģiptei[44] un Jordānijai[45] īstenošanu, kā arī Rietumbalkānu investīciju sistēmas[46] un Moldovas mehānisma[47] īstenošanu.

Aizdevumu izmaksa dalībvalstīm saskaņā ar programmu "Rīcība Eiropas drošības labā" (*SAFE*) sāksies 2026. gada sākumā[48].

43 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/2773 (2024. gada 24. oktobris), ar ko izveido Ukrainas aizdevumu sadarbības mehānismu un sniedz ārkārtas makrofinansiālu palīdzību Ukrainai.
44 Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2025/1267 (2025. gada 24. jūnijs) par makrofinansiālās palīdzības sniegšanu Ēģiptes Arābu Republikai.
45 Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2025/793 (2025. gada 14. aprīlis) par makrofinansiālo palīdzību Jordānijas Hāšimītu Karalistei.
46 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1449 (2024. gada 14. maijs), ar ko izveido Rietumbalkānu reformu un izaugsmes mehānismu.
47 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/535 (2025. gada 18. marts), ar ko izveido Moldovas Republikas reformu un izaugsmes mehānismu.
48 Padomes Regula (ES) 2025/1106 (2025. gada 27. maijs), ar ko izveido instrumentu "Rīcība Eiropas drošības labā (*SAFE*), stiprinot Eiropas aizsardzības industriju".

3. ES iespējamo saistību ilgtspējas novērtēšana

3.1 Novērtējuma tvērums

Neskarot novērtējumu par noteiktu finanšu saistību tādiem uzkrājumiem visā to darbības laikā, kas nepieciešami saistību rašanās brīdī, Finanšu regulas 213. panta 3. punktā ir noteikts, ka "*iespējamās saistības, kas izriet no budžeta finansētām budžeta garantijām vai finansiālās palīdzības, uzskata par ilgtspējīgām, ja to prognozētā daudzgadu attīstība ir savienojama ar robežvērtībām, kuras noteiktas LESD 312. panta 2. punktā paredzētajā regulā, ar kuru nosaka DFS, un ar gada maksājumu apropriāciju maksimālo apmēru, kas noteikts Lēmuma (ES, Euratom) 2020/2053 3. panta 1. punktā.*" (t. i., DFS maksimālie apjomi un pašu resursu maksimālais apjoms).

Tas nozīmē, ka resursiem, ko ES var izmantot vienā gadā saskaņā ar pašreizējo DFS un pašu resursu maksimālo apjomu, vajadzētu būt pietiekamiem, lai finansētu izdevumus, kas izriet no DFS, kā arī jebkādas izrietošās iespējamās saistības.

It īpaši maksājumi, kas saistīti ar **iespējamām saistībām, kuras nodrošinātas ar uzkrājumiem** un izriet no budžeta garantijām un finansiālās palīdzības trešām valstīm, ir jāfinansē no izveidotajiem uzkrājumiem un jebkuriem papildu uzkrājumu maksājumiem, kas plānoti saskaņā ar DFS. Šā ziņojuma 3.2. iedaļā ir sniegts novērtējums par to, vai pieejamie uzkrājumi ir pietiekami, lai izpildītu paredzētos un neparedzētos maksājumus, kas izriet no budžeta garantijām un finansiālās palīdzības trešām valstīm saistībā ar saistībām, kādas tās bija 2024. gada beigās.

Maksājumus, kuri saistīti ar iespējamo saistību īstenošanos, kas izriet no tādas **finansiālās palīdzības** ES dalībvalstīm un Ukrainai, **kura nodrošināta ar ieņēmumu rezervēm**, var finansēt, izmantojot papildu pašu resursus līdz Padomes lēmumā par pašu resursiem noteiktajam maksimālajam apjomam, pēc tam, kad ir izmantoti citi līdzekļi šo maksājumu segšanai vai attiecīgo saistību pārplānošanai. Ieņēmumu rezerve (t. i., starpība starp pašu resursu maksimālo apjomu un ES budžeta izdevumu finansēšanai nepieciešamajiem pašu resursiem), atspoguļo ES finansiālās spējas segt papildu izejošās naudas plūsmas saistībā ar tādu iespējamo saistību īstenošanos, kas izriet no finansiālās palīdzības, kura nodrošināta ar ieņēmumu rezervēm[49]. Rezultāti, kas iegūti, novērtējot ilgtspēju ar ieņēmumu rezervēm nodrošinātajām iespējamām saistībām, kuras pastāvēja 2024. gada beigās, ir sniegti 3.3. iedaļā. 2020. gada Padomes lēmums par pašu resursiem uz laiku palielināja pašu resursu maksimālo apjomu (līdz 2058. gadam vēl par 0,6 % no NKI), lai segtu saistības, kas radušās *NGEU* īstenošanas laikā, tai skaitā iespējamās saistības, kuras nodrošinātas ar ieņēmumu rezervēm un izriet no ANM aizdevumiem dalībvalstīm.

3.2 Iespējamo saistību, kuras nodrošinātas ar uzkrājumiem, ilgtspējas novērtējums

a) 2024. gada beigās pieejamie uzkrājumi

Iespējamās saistības, kas izriet no budžeta garantijām un finansiālās palīdzības trešām valstīm, ir nodrošinātas ar uzkrājumiem ES budžetā, pamatojoties uz piesardzīgiem novērtējumiem par visā darbības laikā paredzamajiem zaudējumiem katram instrumentam, kā arī papildu drošības rezervi, ar ko segt neparedzētos zaudējumus. Uzkrājumi, kas aizsargā ES budžetu pret zaudējumiem, kuri var rasties no budžeta garantijām un finansiālās palīdzības trešām valstīm, tiek glabāti KUF.

KUF esošo neto aktīvu tirgus vērtība 2024. gada 31. decembrī bija 23,2 miljardi EUR, savukārt 2023. gada beigās šī vērtība bija 18,8 miljardi EUR[50]. Šīs DFS atlikušajiem gadiem Komisija

49 Šī iespējamo saistību kopuma novērtēšanas sistēma tika detalizēti aprakstīta šī ziņojuma 2021. gada izdevumā, t. i., COM(2021) 676 final, 5.11.2021.

50 2024. gadā KUF saņēma neto iemaksas 3,6 miljardu EUR apmērā no ES budžeta vai iemaksu veidā no iesaistītajām dalībvalstīm un Eiropas Brīvās tirdzniecības zonas (EBTA) valstīm.

izveidos papildu uzkrājumus KUF (it īpaši uzkrājumus, kas saistīti ar *InvestEU*, EFIA+ un Ukrainas garantiju), kā rezultātā KUF apjoms vēl vairāk palielināsies.

Saskaņā ar Aktīvu pārvaldības pamatnostādnēm KUF uztur likvīdu diversificētu portfeli, galvenokārt ieguldot parāda instrumentos ar augstu kredītreitingu, piemēram, obligācijās, ko emitējušas valdības, pārvalstiski uzņēmumi, valsts aģentūras un uzņēmumi, lai nodrošinātu kapitāla saglabāšanu visā investīciju periodā. Gada beigās KUF portfelis bija labi diversificēts starp dažādām aktīvu klasēm atbilstošajā fiksēta ienākuma portfelī, ieskaitot ierobežota apjoma darījumus ar vērtspapīriem, kas nav denominēti euro, biržā tirgotiem kapitāla fondiem un naudu vai tās ekvivalentiem.

KUF gada peļņa 2024. gadā sasniedza +3,57 %, pārsniedzot tā portfeļa etalonrādītāju (+3,31 %)[51].

Lai gan KUF turētie līdzekļi tiek pārvaldīti saskaņā ar vienotu ieguldījumu politiku un izmantojot kopīgu infrastruktūru, uzkrājumi ir piesaistīti programmai (vai dalībvalstij), kas ir budžeta nodrošinājuma avots.

2024. gada 31. decembrī KUF sastāvēja no 18 nodalījumiem (15 no tiem bija pilnībā funkcionējoši, un tajos bija līdzekļi), ietverot nodalījumus visām spēkā esošajām garantiju programmām, Garantiju fonda ārējai darbībai (*GFEA*) nodalījumu (kas aptver vēsturiskos ĀAP, *Euratom* un MFP aizdevumus) un nodalījumus MFP un *Euratom* aizdevumiem pēc 2020. gada. No 18 nodalījumiem 11 bija saistīti ar ES riska darījumiem, savukārt 7 bija dalībvalstu nodalījumi *InvestEU* ietvaros, kuros iemaksas veicošajām dalībvalstīm pieder uzkrājumi un kuros tikai tās ir atbildīgas par attiecīgajām iespējamajām saistībām.

Uzkrājumi MFP un *Euratom* aizdevumiem ir sadalīti pa vairākiem dažādiem KUF nodalījumiem:

- vēsturiskie riska darījumi (7,3 miljardi EUR MFP aizdevumos un 300 miljoni EUR *Euratom* aizdevumos) ir daļa no *GFEA* nodalījuma;
- jaunie MFP aizdevumi (2,7 miljardi EUR), kas piešķirti pēc 2020. gada, tai skaitā ārkārtas MFP aizdevums Ukrainai 2022. gadā 1,2 miljardu EUR apmērā, ir MFP nodalījumā pēc 2020. gada;
- ārkārtas MFP aizdevumi Ukrainai 6 miljardu EUR apmērā (ārkārtas MFP I un MFP II) ir ietverti atsevišķā nodalījumā, ņemot vērā to, ka uz šiem aizdevumiem attiecas risku papildu segums (t. i., attiecībā uz šo ārkārtas MFP aizdevumu paketi Ukrainai ir nepieciešams segums 70 % apmērā: 9 % iemaksātu uzkrājumu no ES budžeta veidā un 61 % no dalībvalstīm pieprasāmu garantiju veidā).

51 Plašāku informāciju sk. Komisijas ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei par kopējo uzkrājumu fondu 2024. gadā.

6. tabula. KUF nodalījumi (2024. gada 31. decembrī)

Nodalījums	Tirgus vērtība EUR
2021. gadā atvērtie nodalījumi	
ESIF	8 880 303 796
GFEA[52]	3 225 691 236
EFIA	761 545 053
InvestEU[53]	5 530 142 834
2022. gadā atvērtie nodalījumi	
EFIA+	2 942 175 755
MFP pēc 2020. gada	128 662 218
Ārkārtas MFP Ukrainai[54]	240 575 443
Euratom aizdevumi pēc 2020. gada	—
Pārdalītie ELM aizdevumi Ukrainai	—
InvestEU garantija Rumānijai	187 974 119
InvestEU garantija Čehijai	44 099 187
InvestEU garantija Somijai	30 657 774
InvestEU garantija Grieķijai	252 204 112
InvestEU finansējuma apvienošanas darbības	667 045 123
2023. gadā atvērtie nodalījumi	
InvestEU garantija Bulgārijai	79 674 706
InvestEU garantija Maltai	7 939 418
2024. gadā atvērtie nodalījumi	
Ukrainas garantija	201 878 310
InvestEU garantija Spānijai	—
KOPĀ	**23 180 569 085**

b) Budžeta garantiju ilgtspējas novērtējums

Kā paskaidrots 2.1. iedaļā, ES budžeta garantijas būtiski atšķiras politikas mērķu, riska dalīšanas struktūru un pamatā esošo darījumu riska profila ziņā. Tas savukārt var radīt atšķirīgu uzkrājumu

52 Garantiju fonds ārējai darbībai (*GFEA*), kurā ir uzkrājumi ārējo aizdevumu pilnvarām (ĀAP), vēsturiskajām MFP un *Euratom* programmām.

53 ES nodalījums.

54 Saskaņā ar Lēmumu (ES) 2022/12018 un Lēmumu (ES) 2022/1628, ar ko sniedz ārkārtas makrofinansiālo palīdzību Ukrainai.

likmi dažādām programmām, pamatojoties uz visā darbības laikā riskam pakļauto vērtību (RPV)[55], kas nodrošina pienācīgu iespējamo zaudējumu segšanu noteiktā (iepriekš noteiktā) ticamības līmenī. Analīze, kas veikta kā daļa no jaunākā ziņojuma par Finanšu regulas 41. panta 5. punktu, apstiprina, ka pieejamās uzkrājumu summas attiecīgajos KUF nodalījumos atbilst attiecīgo regulu prasībām. ESIF un EFIA programmām tika konstatēts uzkrājumu pārpalikums.

No 2024. gada 31. decembrī pieejamajiem datiem par neto zaudējumiem visā darbības laikā attiecībā uz šajā datumā spēkā esošajām budžeta garantijām var izdarīt šādus secinājumus:

- **ESIF** ir pilnībā izveidota budžeta garantija, kuras parakstīšanai atbilstīgais periods beidzās 2022. gada beigās. Tāpēc Komisijai ir jāveic pārpalikuma/papildinājuma novērtējums, kas prasīts Finanšu regulas 216. panta 4. punktā. Komisija šogad secināja, ka ESIF mērķa uzkrājumu likme 35 % apmērā joprojām ir atbilstoša (t. i., riska novērtējums, kas balstīts uz riskam pakļautās vērtības (RPV) analīzi ar 95 % ticamības līmeni, liecināja par nepieciešamu uzkrājumu likmi 34 % apmērā (salīdzinājumā ar 31 % iepriekšējā gadā)). Pašreizējais uzkrājumu apjoms, kas veidots attiecībā uz ESIF riska darījumiem (38,7 %), pārsniedz mērķa uzkrājumu likmi 35 % apmērā. Tiesību aktos ir noteikts, ka šo ESIF uzkrājumu pārsniegumu 853 miljonu EUR apmērā var izmantot *InvestEU* ietvaros paredzētās ES garantijas uzkrājumu izmaksu finansēšanai, savukārt atlikusī daļa tiks izmantota publiskā sektora aizdevumu mehānisma finansēšanai.
- Arī **EFIA** ir pilnībā izveidots līdz 2024. gada beigām. Riska analīze liecina, ka šajā posmā mērķa uzkrājumu likme 50 % apmērā joprojām ir atbilstoša. Salīdzinājumā ar attiecīgo etalonu[56] uzkrājumi pārsniedz 321,4 miljonus EUR, un, pamatojoties uz mērķa uzkrājumu likmi, pārpalikums ir 405 miljoni EUR.
- ***GFEA***, kurā tiek turēti uzkrājumi MFP aizdevumiem, kas piešķirti pirms 2021. gada, *Euratom* aizdevumiem un ĀAP, pašlaik ir *de facto* uzkrājumu likme 9,96 % apmērā (neņemot vērā ĀAP ietvaros pārprofilētos aizdevumus Ukrainai), kas ir salīdzināma ar *GFEA* regulā noteikto mērķa uzkrājumu likmi 9 % apmērā. Attiecībā uz ĀAP pārprofilētajiem aizdevumiem Ukrainai Komisija uzskata, ka uzkrājumu likme 70 % apmērā joprojām ir atbilstoša.
- ***InvestEU***, **EFIA+** un ***UIF*** joprojām ir attīstības posmā, kas nozīmē, ka pamatā esošie portfeļi un uzkrājumi vēl nav pilnībā izveidoti. Tāpēc ir pāragri izdarīt secinājumus par šo garantiju uzkrājumu likmju atbilstību.

c) Ar uzkrājumiem nodrošinātu aizdevumu trešām valstīm ilgtspējas novērtējums

Neatmaksāto MFP aizdevumu trešām valstīm portfelis sastāv no aizdevumiem diversificētam kopumam, kas ietver: i) ES un ES kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis; ii) valstis un teritorijas, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, un iii) citas trešās valstis, kam ir izšķiroša nozīme reģionālās stabilitātes nodrošināšanā un kas ir stratēģiski svarīgas ES, un ir politiski, ekonomiski un ģeogrāfiski saistītas ar ES.

Turpmāk norādītajās trīs aizzīmēs izklāstītie apsvērumi apstiprina, ka kopējā 9 % mērķa uzkrājumu likme MFP aizdevumiem joprojām ir pietiekama:

- MFP saņēmēju ekonomiskais stāvoklis, ņemot vērā tādus faktorus kā IKP uz vienu iedzīvotāju, ekonomikas relatīvais briedums, tuvums ES ekonomikai utt.;
- MFP programmu tiešā saikne ar pastāvošu SVF programmu un neparedzēti izdevumi saistībā ar to, kā arī apmierinoši rezultāti tās īstenošanā, kam būtu jānodrošina trešās valsts finansiālā dzīvotspēja un tādējādi arī Savienības līdzekļu iespējamā atmaksa;

55 Riskam pakļauto vērtību var definēt kā portfeļa zaudējumu līmeni, kas statistiski noteiktā laikposmā netiks pārsniegts, ņemot vērā konkrētu ticamības līmeni. Attiecīgie ticamības līmeņi iekšējām programmām (ESIF, *InvestEU*) un ārējām programmām (EFIA, EFIA+) ir attiecīgi 95 % un 90 %, un tiem ņem vērā tādus faktorus kā dažādi politikas mērķi un attiecīgās struktūras.

56 Riskam pakļautā vērtība ar 90 % ticamības līmeni.

- MFP saņēmēju ekonomiskās situācijas un neseno makroekonomisko norišu partnervalstīs novērtējums.

Attiecībā uz likviditātes risku būtu jāņem vērā arī tas, ka pašreizējā MFP aizdevumu, termiņu un saņēmēju veikto atmaksu struktūra ir labi sadalīta pa pašreizējo un turpmākajām DFS (kā norādīts ES konsolidētajos gada pārskatos[57]), kas tādējādi samazina ES budžeta pakļautību riskam pat atmaksas kavējuma vai saistību neizpildes gadījumā. Turklāt KUF pieejamā likviditāte darbojas kā buferis, nodrošinot, ka ir pieejama pietiekama likviditāte iespējamu finanšu traucējumu novēršanai.

2. izcēlums. ES iespējamās saistības, kuras izriet no finansiālā atbalsta Ukrainai. Galvenie notikumi 2024.–2025. gadā.

Kopš Krievijas iebrukuma Ukrainā 2022. gadā ES ir konsekventi sniegusi spēcīgu politisko, ekonomisko, militāro, finansiālo un humāno palīdzību Ukrainai. Pilns tiešo un netiešo riska darījumu kopums, kas ir spēkā attiecībā uz Ukrainu saskaņā ar esošajām programmām 2025. gada 30. jūnijā, ir norādīts turpmāk 7. tabulā.

Galvenais instruments finansiālās palīdzības sniegšanai Ukrainai 2024.–2027. gada periodā ir **Ukrainas mehānisms**, kura kopējās finansēšanas spējas 2024.–2027. gadam ir līdz 50 miljardiem EUR[58].

2024. gadā ES apņēmās sniegt papildu MFP aizdevumu 18,1 miljarda EUR apmērā saistībā ar **G7 iniciatīvu "Ārkārtas ieņēmumu paātrināšanas (*ERA*) aizdevumi Ukrainai"**[59]. Aizdevums, kas tiks pilnībā izmaksāts 2025. gadā, tiks atmaksāts ar ieņēmumiem no imobilizētiem Krievijas valsts aktīviem ES, izmantojot **Ukrainas aizdevumu sadarbības mehānismu (*ULCM*)**[60], ko pārvalda Eiropas Komisija. Ieņēmumi no imobilizētajiem aktīviem segs arī šo aizdevumu procentu likmju izmaksas.

Ukrainas mehānisma aizdevumi (33 miljardi EUR 2024.–2027. gadam) un MFP ārkārtas ieņēmumu paātrināšanas (*ERA*) aizdevums (18,1 miljards EUR 2024.–2027. gadam) tiek sniegti ar augstu koncesionalitātes pakāpi, ņemot vērā procentu izmaksu subsidēšanu un ilgo atmaksas periodu – attiecīgi 35 un 45 gadus, ieskaitot 10 gadu atlikto atmaksas periodu. Tas samazina ikgadējo slogu uz Ukrainas publiskajām finansēm, vienlaikus samazinot arī riskus ES budžetam. Aizdevumi par kopējo summu 16,2 miljardi EUR Ukrainas mehānisma ietvaros 2025. gada jūnija beigās nebija atmaksāti, savukārt 7 miljardi EUR tika izmaksāti 2025. gada pirmajā pusē saskaņā ar *ERA* MFP aizdevumu.

Budžeta segums iespējamām saistībām, kas izriet no aizdevumiem Ukrainai kopš 2023. gada, ir nodrošināts ar budžeta ieņēmumu rezervi (aplūkota nākamajā iedaļā). Aizdevumiem, kas

57 https://commission.europa.eu/publications/consolidated-annual-accounts-european-union-financial-year-2024_en.

58 Plašāku informāciju sk. 2024. gada ziņojuma 1. izcēlumā.

59 2024. gada jūnijā un oktobrī G7 paziņoja par vienošanos sākt iniciatīvu *"Ārkārtas ieņēmumu paātrināšanas (*ERA*) aizdevumi Ukrainai"* (iniciatīva "ERA *aizdevumi Ukrainai*"), saskaņā ar kuru G7 dalībnieki vienojās piešķirt Ukrainai aizdevumus līdz 45 miljardu EUR (aptuveni 50 miljardu USD) apmērā, tos nodrošinot ar neatmaksājamu finansiālu atbalstu no Ukrainas aizdevumu sadarbības mehānisma (*ULCM*). Iniciatīvas finansējuma daļu veido individuāli divpusēji aizdevumi no ASV, Apvienotās Karalistes, Kanādas un Japānas un ārkārtas makrofinansiālās palīdzības aizdevumu mehānisms, ko nodrošina Eiropas Savienība. Iniciatīva "*ERA* aizdevumi Ukrainai" ir izstrādāta tā, lai šos aizdevumus varētu atmaksāt bez vēršanās pret Ukrainu, savukārt līdzekļi aizdevumu apkalpošanai un atmaksai tiktu nodrošināti no *ULCM*. *ULCM*, ko administrē Eiropas Komisija, pats tiks finansēts no ārkārtas neto peļņas, ko Eiropas Savienībā un (iespējams) citās G7 valstīs gūst centrālie vērtspapīru depozitāriji no Krievijas Centrālās bankas aktīviem un rezervēm, kuri tika iesaldēti starptautiskajās norēķinu sistēmās neilgi pēc tam, kad Krievija sāka savu nelikumīgo agresijas karu.

60 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/2773 (2024. gada 24. oktobris), ar ko izveido Ukrainas aizdevumu sadarbības mehānismu un sniedz ārkārtas makrofinansiālu palīdzību Ukrainai.

Ukrainai piešķirti 2022. gada beigās (MFP 6 miljardu EUR apmērā un ĀAP pārprofilētajiem aizdevumiem 1,59 miljardu EUR apmērā), budžeta segums ir 70 %[61].

Saskaņā ar MFP lēmuma (ES) 2022/1628 13. pantu Komisija 2025. gada jūnija beigās saistībā ar Finanšu regulas 41. panta 5. punktā paredzēto ziņojumu pārskatīja 70 % uzkrājumu likmes pietiekamību. Pēc šīs pārskatīšanas Komisija secināja, ka attiecīgajā pārskata periodā nav pietiekami daudz jaunu, noturīgu un nozīmīgu elementu, kas pamatotu 70 % uzkrājumu likmes maiņu. Jaunākās norises, to vidū SVF veiktās paplašinātās vienošanās astotās pārskatīšanas rezultāti Paplašinātās finansēšanas mehānisma (*EFF*) programmas Ukrainai ietvaros, apstiprina, ka 70 % uzkrājumu likme attiecībā uz pēckara riska darījumiem ar šo valsti joprojām ir atbilstoša[62].

7. tabula. Spēkā esošo programmu ietvaros neatmaksātie tiešie un netiešie riska darījumi (kapitāla) ar Ukrainu (2025. gada 30. jūnijā) (miljonos EUR)

Tiešie riska darījumi	Neatmaksātā summa	Budžeta segums
Vēsturiskā MFP	3810	9 %
Vēsturiskie *Euratom* aizdevumi	300	9 %
Ārkārtas MFP	1200	9 %
Ārkārtas MFP I + II	6000	9 % (+ 61 % dalībvalstu garantijas)
MFP+	18 000	Ieņēmumu rezerve
Ukrainas mehānisms – I pīlārs	13 200	Ieņēmumu rezerve
ERA MFP aizdevums	7000	Ieņēmumu rezerve
Kopā	**49 510**	
Netiešie riska darījumi		
ĀAP aizdevumi, kas izmaksāti pirms 2022. gada februāra	1708	9 %
EIB pirmā pakete ĀAP ietvaros	668	9 %
EIB otrā pakete ĀAP ietvaros	1338	70 %
EFIA+ IW1	103	70 %
Ukrainas garantija	1489	70 %
Kopā	**5306**	

3.3 Ar ieņēmumu rezervēm nodrošināto iespējamo saistību ilgtspējas novērtējums

ES budžeta spēju tikt galā ar situāciju, kad īstenojas riska darījums attiecībā uz iespējamām saistībām, kuras nodrošinātas ar ieņēmumu rezervēm, novērtē, piemērojot iepriekš 3.1. punktā minēto sistēmu.

Attiecībā uz saistībām, uz kurām attiecas pastāvīgais pašu resursu maksimālais apjoms, gada novērtējumā ņem vērā nenokārtotos riska darījumus 2024. gada 31. decembrī. Kā paskaidrots 1. izcēlumā, tas ietver iespējamās saistības, kas attiecas uz aizņēmumu un aizdevumu pašreizējo

61 Pārprofilētajiem ĀAP aizdevumiem segumu nodrošinās ES budžeta finansētas uzkrājumu iemaksas. Ārkārtas MFP tāda pati ietekme tiek panākta, papildinot iemaksāto uzkrājumu likmi 9 % līmenī ar dalībvalstu garantijām, kas sedz otrās kārtas zaudējumus līdz 61 % apmērā no aizdevumu riska darījumiem.

62 Skatīt https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2025/06/30/Ukraine-Eighth-Review-Under-the-Extended-Arrangement-Under-the-Extended-Fund-Facility-568152.

stāvokli saskaņā ar: EFSM; maksājumu bilances palīdzības mehānismu; *SURE* programmu; MFP+ Ukrainai; kā arī Ukrainas mehānismu. Jaunākas iespējamās saistības, piemēram, tās, kas izriet no *ERA* MFP aizdevuma un *SAFE* mehānisma, tiks novērtētas turpmākajos gada novērtējumos[63].

Attiecībā uz *NGEU* saistībām DFS 2021.–2027. gadam pašu resursu maksimālais apjoms ir palielināts par 0,6 % no ES NKI tikai šo emisiju garantēšanai. Tādējādi tiek nodrošināts, ka ES ir līdzekļi procentu un pamatsummas atmaksai attiecībā uz parādiem, kas emitēti, lai finansētu *NGEU* neatmaksājamo atbalstu (ANM dotācijas) un atmaksājamo atbalstu (ANM aizdevumus) dalībvalstīm. Tā kā procentu izmaksas un dotāciju atmaksa ir iekļautas turpmākajā gada budžeta plānošanā, tikai ANM aizdevumi veido iespējamās saistības attiecībā uz budžetu. Turklāt, lai piemērotu konservatīvu pieeju, stresa testos ņem vērā arī obligācijas, kurām tuvojas dzēšanas termiņš un kuras plānots pārfinansēt.

Pirmais solis ir izstrādāt centrālo scenāriju (pamatscenāriju), kas atbilst paredzamajai ES izdevumu un finansiālo spēju attīstībai turpmākajos gados. Šajā nolūkā šā ziņojuma pamatā ir publicētais 2026. gada budžeta projekts[64] un ES budžetā ienākošo un izejošo nākotnes naudas plūsmu ilgtermiņa prognoze[65], kurā prognozēti ieņēmumi un izdevumi, kas izriet no 2021.–2027. gada DFS, *NextGenerationEU* un nākamās DFS un Lēmuma par pašu resursiem saskaņā ar Komisijas priekšlikumu.

Šajā centrālajā scenārijā pastāvīgais pašu resursu maksimālais apjoms tādējādi ir noteikts 1,4 % apmērā no ES NKI 2026. un 2027. gadā un 1,75 % apmērā no ES NKI, sākot ar 2028. gadu[66]. Attiecībā uz *NextGenerationEU* centrālais scenārijs paredz atmaksas sākumu 2028. gadā ar fiksētu ikgadējo summu 24 miljardu EUR apmērā saskaņā ar Komisijas DFS priekšlikumu.

Šis scenārijs sniedz pamata ieņēmumu rezerves prognozi, attiecībā pret kuru saskaņā ar Finanšu regulas 256. pantu novērtē 2024. gada 31. decembrī radušos iespējamo saistību ilgtspēju. Jaunākas aizņēmumu un aizdevumu operācijas tiks ietvertas turpmākajos gada pārskatos.

Saskaņā ar šo pamatscenāriju un neiekļaujot pašreizējo 2025. budžeta gadu, pieejamā ieņēmumu rezerve esošo un jauno iespējamo saistību segšanai 2026.–2034. gadā ir vidēji aptuveni 128,5 miljardi EUR gadā attiecībā uz pastāvīgā pašu resursu maksimālā apjoma rezervi un aptuveni **111,4 miljardi EUR** gadā attiecībā uz pagaidu maksimālo apjomu 0,6 % apmērā no ES NKI. Tādējādi šajā pamatscenārijā tiek pieņemts, ka iespējamās saistības neīstenojas.

Papildu stresa testos tiek novērtēta esošo iespējamo saistību ilgtspēja ārkārtējos scenārijos 2026.–2034. gadā. Izmantojot vienoto finansēšanas pieeju, iespējamās saistības, kas saistītas ar aizņēmumiem dažādās programmās, tiek uzrādītas integrētā veidā neatkarīgi no tā, vai tās ir saistītas ar izdevumu risku (plānota obligāciju pagarināšana *NGEU* dotācijām) vai ieņēmumu risku (plānota obligāciju pagarināšana aizdevumiem dalībvalstīm saskaņā ar *NGEU* vai Ukrainai saskaņā ar MFP+ instrumentu un Ukrainas mehānismu). Šā iemesla dēļ ieņēmumu un izdevumu stresa testi salīdzinājumā ar iepriekšējiem ziņojuma izdevumiem ir apvienoti kopīgā testā. Stresa testēšana ietver trīs stresa testu veidus, no kuriem katrs ir izklāstīts turpmākajos punktos.

1) **Ekonomikas stresa tests.** Centrālajā scenārijā ES NKI atbilst prognozēm par reālo izaugsmi un inflāciju saskaņā ar Komisijas 2025. gada pavasara Eiropas ekonomikas prognozi[67]. Stresa

63 Priekšlikums Padomes regulai, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2028.–2034. gadam, COM(2025) 571 final); Priekšlikums Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu un ar ko atceļ Lēmumu (ES, Euratom) 2020/2053 (COM(2025)574 final).

64 Ieskaitot grozījumu vēstuli Nr. 1/2026 (COM(2025)851).

65 COM (2025) 573 final.

66 Komisijas priekšlikumā par turpmāko lēmumu par pašu resursiem ir iekļauta arī iespēja uz laiku palielināt pašu resursu maksimālo apjomu vēl par 0,25 % no ES NKI, ja tiek aktivizēts "krīzes mehānisms". Tomēr, ja vien šis mehānisms netiks aktivizēts nākamās DFS darbības laikā, šis noteikums neietekmē šeit izklāstīto novērtējumu.

67 Eiropas Komisija, Eiropas ekonomikas prognoze, 2025. gada pavasaris. Iestāžu dokuments Nr. 318, 2025. gada maijs. 2025. gada pavasara ekonomikas prognoze:Mērena izaugsme globālās ekonomiskās nenoteiktības apstākļos – Eiropas Komisija.

testā prognozētie nominālā pieauguma tempi ir par vienu procentpunktu zemāki nekā pamatscenārija rādītāji katrā pārskata perioda gadā[68].

Tādējādi pašu resursu maksimālā apjoma nominālā vērtība un līdz ar to arī pieejamās ieņēmumu rezerves vidēji samazinās par **18,6 miljardiem EUR** gadā attiecībā uz "budžetā neiekļautajām" summām (ieņēmumu rezervēm) pašu resursu pastāvīgā maksimālā apjoma ietvaros un par **6,5 miljardiem EUR** pagaidu maksimālā apjoma ietvaros *NGEU* 2026.–2034. gada periodā.

2) **Budžeta izdevumu un ieņēmumu daļas stresa tests.** Saskaņā ar šo scenāriju DFS izdevumi tiek prognozēti to teorētiskajā maksimumā (t. i., maksimālais iespējamais DFS maksājumu un visu atsevišķu īpašo instrumentu, tai skaitā Ukrainas rezerves, apjoms). Ir svarīgi uzsvērt, ka: i) tas neatspoguļo augšupēju prognozi un nav saistīts ar pašreizējām prognozēm par ES maksājumu attīstību un ii) attiecībā uz budžeta izdevumu daļu – jebkuram lēmumam palielināt izdevumus (DFS maksimālo apjomu robežās) ir nepieciešams Komisijas priekšlikums un Eiropas Parlamenta un Padomes kā budžeta lēmējiestādes apstiprinājums.

   Attiecībā uz *NGEU* finansēšanas izmaksām šajā scenārijā tiek pieņemts, ka izmaksu pārsniegums salīdzinājumā ar finanšu plānošanas tehnisko atjauninājumu 2027. gadā par 50 % tiek segts no citiem budžetā pieejamiem līdzekļiem, bet atlikušie 50 % – no ESAI instrumenta.

   Šajā ārkārtas scenārijā arī tiek novērtēts, vai pieejamās ieņēmumu rezerves pietiktu gadījumā, ja visas ar ieņēmumu rezervēm nodrošinātās iespējamās saistības īstenotos vienlaikus. Praktiski tas nozīmētu, ka visas valstis, kas gūst labumu no finansiālās palīdzības programmām (galvenokārt dalībvalstis), vienlaikus nespētu veikt atmaksas termiņā. Attiecībā uz programmām, ko finansē, izmantojot vienoto finansēšanas pieeju (gan *NGEU*, gan attiecīgās DFS programmas), šajā stresa testā tiek pieņemts, ka visas procentu izmaksas sedz no budžeta un visas emisijas, kuru termiņš beidzas attiecīgajā gadā, tiek atmaksātas. Līdz ar to šajā hipotētiskajā situācijā plānotā parādu refinansēšana netiek ņemta vērā.

   Jāņem vērā, ka šis ir ārkārtīgi maz ticams scenārijs, kurā nav ņemti vērā visi pasākumi, ko Komisija var veikt, lai izvairītos no šādas situācijas (piemēram, parādu restrukturizācija un aktīva naudas pārvaldība).

   Šis stresa tests liecina, ka ieņēmumu rezerves ir pietiekamas scenārijā, kur izdevumi sasniedz teorētisko maksimumu un visi aizdevumu saņēmēji nepilda savas saistības. Pašu resursu pastāvīgā maksimālā apjoma ietvaros ieņēmumu rezerves 2026.–2034. gadā vidēji būtu **101,7 miljardi EUR**, t. i., par **26,7 miljardiem EUR** mazākas nekā pamatscenārijā.

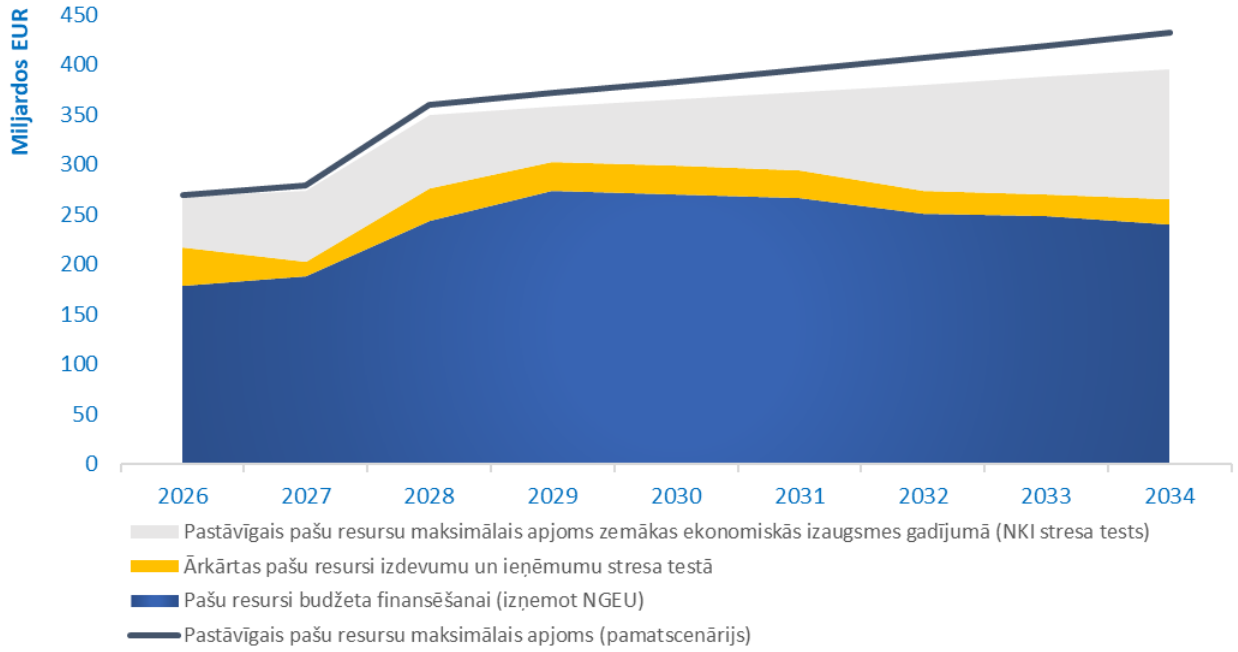
   Ieņēmumu rezerves pašu resursu pagaidu maksimālā apjoma, kas ir 0,6 % no ES NKI, ietvaros, ar ko ir garantētas *NGEU* emisijas, samazinātos par vidēji **43,0 miljardiem EUR** gadā līdz vidēji **68,4 miljardiem EUR** 2026.–2034. gada periodā.

3) **Ekonomikas apstākļu, ieņēmumu un izdevumu kombinētais spriedzes tests** Šis ir ārkārtas scenārijs, kurā apvienoti nelabvēlīgie scenāriji, kas aprakstīti abos iepriekš minētajos testos. Šajā gadījumā ieņēmumu rezerves pastāvīgā maksimālā apjoma ietvaros samazinātos līdz vidēji **83,1 miljardam EUR** 2026.–2034. gada periodā un pagaidu maksimālā apjoma ietvaros – līdz **62,0 miljardiem EUR**. Šķiet, ka šīs summas veido lielu drošības rezervi ES finansiālajai spējai segt savas saistības (kas izriet gan no *NGEU* darījumiem, gan arī no darījumiem, kas nav saistīti ar *NGEU*).

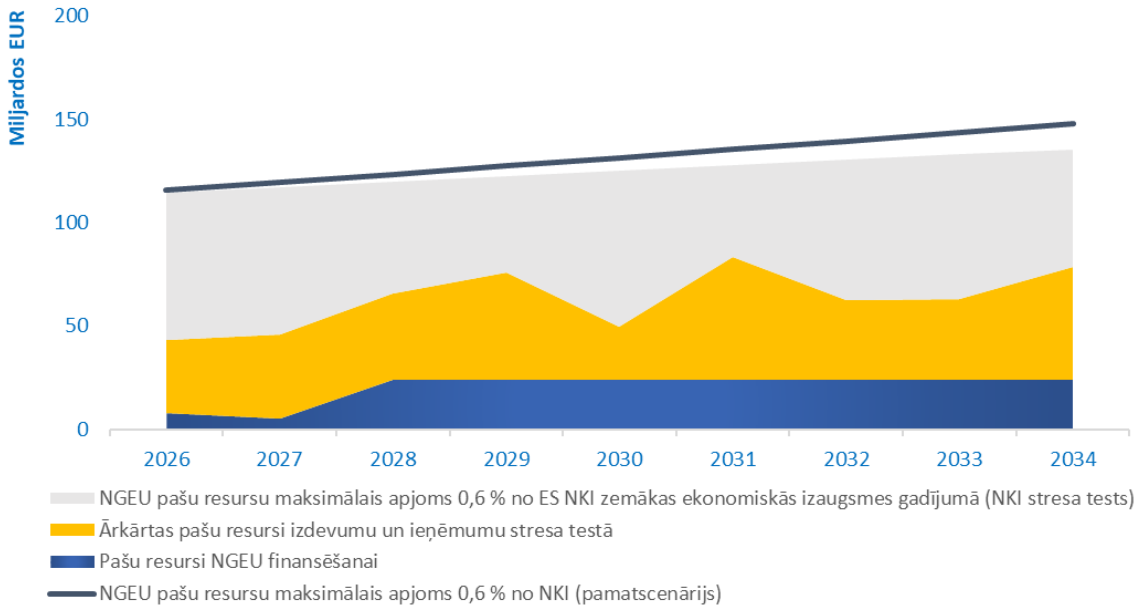
Sīki izklāstīti pamatscenārija un spriedzes testa scenāriju rezultāti ir sniegti pielikumā un apkopoti turpmāk 3. un 4. attēlā.

68 Tas ir līdzīgs "negatīvā r-g scenārija" spriedzes testam, kas veikts Komisijas Parāda atmaksājamības pārskatā: 2024. European Economy, Iestāžu dokuments Nr. 306, 2025. gada marts.

3. attēls. Pašu resursu maksimālais apjoms un pašu resursu vajadzības saskaņā ar pamatscenāriju un kombinēto jutīguma pārbaudi pastāvīgajam maksimālajam apjomam.

4. attēls. Pašu resursu maksimālais apjoms un pašu resursu vajadzības saskaņā ar pamatscenāriju un kombinēto jutīguma pārbaudi *NGEU* pagaidu maksimālajam apjomam.

4. Secinājumi

2024. gada beigās no ES budžeta tika atbalstītas iespējamās saistības 410 miljardu EUR apmērā, kas sadalītas **300 miljardu EUR** apmērā iespējamajās saistībās, kuras izriet no dalībvalstīm un trešām valstīm piešķirtajiem aizdevumiem. No šīs summas 252 miljardi EUR ir saistīti ar aizdevumiem dalībvalstīm un 48 miljardi EUR – ar aizdevumiem valstīm, kuras nav dalībvalstis. Turklāt vēl **110 miljardi EUR** iespējamajās saistībās izriet no ieguldījumu garantijām, kas nodrošinātas ĀAP, ESIF, EFIA, *InvestEU*, EFIA+ un *UIF* programmu ietvaros.

Ņemot vērā daudzos aizsardzības pasākumus, kas paredzēti to risku uzraudzības un pārvaldības ES sistēmā, kuri saistīti gan ar uzkrājumu iespējamām saistībām, gan ar iespējamām saistībām, kuras nodrošinātas ar ieņēmumu rezervēm, kā arī šajā ziņojumā sniegto ilgtspējas novērtējumu, var izdarīt trīs galvenos secinājumus. Šie secinājumi ir izklāstīti turpmākajās trīs aizzīmēs.

- Riski, ko rada ar uzkrājumiem nodrošinātie instrumenti (t. i., budžeta garantijas un finansiālā palīdzība trešām valstīm), tiek rūpīgi pārvaldīti un pienācīgi nodrošināti. Šajā novērtējumā ir ņemti vērā: i) dati par pagātnes saistību nepildīšanu un paredzamajiem zaudējumiem; ii) pasākumi, kas tiek veikti, lai nodrošinātu, ka zaudējumi nepārsniedz iepriekš noteiktus pielaides līmeņus, un iii) budžeta uzkrājumi, kas ir pieejami iespējamo maksājumu segšanai.
- ES finansiālās spējas saskaņā ar spēkā esošo un ierosināto tiesisko regulējumu (t. i., esošo Lēmumu par pašu resursiem un DFS regulu, kā arī ierosināto DFS regulu un Lēmumu par pašu resursiem no 2028. gada) lielā mērā ir pietiekamas, lai ņemtu vērā zaudējumus, kas laikposmā no šā brīža līdz 2034. gada beigām var rasties saistībā ar aizdevumiem, kuri nodrošināti ar ieņēmumu rezervēm.
- Ieņēmumu rezerves ir pietiekamas, lai nodrošinātu ES finanšu sistēmas stabilitāti un tās kredītspēju pat ārkārtēji negatīvā scenārijā, kurā apvienota ekonomikas apstākļu, ieņēmumu un izdevumu negatīvā ietekme. Šādā nelabvēlīgā scenārijā atlikusī ieņēmumu rezerve saskaņā ar pastāvīgo pašu resursu maksimālo apjomu būtu vidēji **83,1 miljards EUR** gadā 2026.–2034. gadā un vidēji **62,0 miljardi EUR** gadā saskaņā ar *NGEU* pagaidu maksimālo apjomu 0,6 % apmērā no ES NKI tajā pašā periodā. Šīs summas ir drošības rezerve attiecībā uz negatīviem ekonomikas satricinājumiem nākotnē, iespējamām jaunām vajadzībām un gan ar *NGEU* darījumiem saistītām, gan ar tiem nesaistītām nākotnē iespējamām saistībām. Šā rezultāta pamatā ir pašu resursu maksimālā apjoma palielināšana līdz 1,75 %, kā to ierosinājusi Komisija saistībā ar tās DFS 2028.–2034. gadam paketi, un tas uzsver šādas palielināšanas nozīmi.

5. Pielikumi

Ilgtspēja un ieņēmumu rezerve attiecībā uz pastāvīgo pašu resursu maksimālo apjomu (miljardos EUR, pašreizējās cenās)

		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Pamatscenārijs										
Pašu resursu maksimālais apjoms (% no NKI)		1,40	1,40	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75
Pašu resursu maksimālais apjoms (mljrd. EUR)	a	269,6	278,7	359,7	371,5	383,1	394,8	406,8	419,0	431,5
Pašu resursi budžeta finansēšanai (izņemot *NGEU*)	b	178,8	188,2	243,0	273,8	270,2	265,9	250,5	247,8	240,4
Ieņēmumu rezerves pastāvīgā maksimālā apjoma ietvaros	a–b	90,8	90,5	116,7	97,7	112,9	128,9	156,3	171,2	191,2
Stresa testi										
1) Ekonomikas stresa tests										
Pašu resursu maksimālais apjoms	a	267,0	273,3	349,4	357,3	364,9	372,5	380,0	387,6	395,3
Pašu resursi budžeta finansēšanai (izņemot *NGEU*)	b	178,8	188,2	243,0	273,8	270,2	265,9	250,5	247,8	240,4
Ieņēmumu rezerve	a–b	88,2	85,1	106,4	83,6	94,7	106,5	129,5	139,8	154,9
2) Izdevumu un ieņēmumu stresa tests										
Pašu resursu maksimālais apjoms	a	269,6	278,7	359,7	371,5	383,1	394,8	406,8	419,0	431,5
Pašu resursi budžeta finansēšanai (izņemot *NGEU*)	b	178,8	188,2	243,0	273,8	270,2	265,9	250,5	247,8	240,4
Papildu pašu resursi (līdz DFS maksimālajam apjomam un īpašo instrumentu maksimālajam apjomam) (*)	c	20,8	7,1	16,6	17,1	17,0	16,9	16,6	16,6	16,7
Ārkārtas pašu resursi tādu iespējamo saistību segšanai, kas nav *NGEU* saistības (**)	d	17,2	7,1	16,4	11,8	12,2	11,1	6,4	5,2	7,8
Ieņēmumu rezerve	a–b–c–d	52,8	76,2	83,8	68,8	83,7	100,9	133,3	149,4	166,6
3) Kombinēts nevēlams satricinājums										
Pašu resursu maksimālais apjoms	a	267,0	273,3	349,4	357,3	364,9	372,5	380,0	387,6	395,3
Pašu resursi budžeta finansēšanai (izņemot *NGEU*)	b	178,8	188,2	243,0	273,8	270,2	265,9	250,5	247,8	240,4
Papildu pašu resursi (līdz DFS maksimālajam apjomam un īpašo	c	20,8	7,1	16,6	17,1	17,0	16,9	16,6	16,6	16,7

instrumentu maksimālajam apjomam)										
Ārkārtas pašu resursi tādu iespējamo saistību segšanai, kas nav *NGEU* saistības	d	17,2	7,1	16,4	11,8	12,2	11,1	6,4	5,2	7,8
Ieņēmumu rezerve	a–b–c–d	50,2	70,9	73,5	54,7	65,5	78,5	106,5	118,0	130,4

(*) Izdevumi tiek prognozēti teorētiskajā maksimumā attiecībā uz: 1) DFS maksājumu maksimālo apjomu 2026.–2027. gadā, kā noteikts jaunākajā tehniskajā korekcijā un turpmākajās korekcijās līdz to potenciālajam maksimālajam apjomam jebkurā atsevišķā gadā, un 2) tematisko īpašo instrumentu (elastības instrumenta, Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda, rezerves solidaritātei un palīdzībai ārkārtas gadījumos un Ukrainas rezerves) gada maksimālajiem apjomiem. No 2028. gada tas ietver elastības instrumenta un Ukrainas rezerves pilnīgu izmantošanu dotāciju veidā.
(**) Tas ietver aizņēmumus aizdevumu atbalstam, izmantojot EFSM, SURE, *MFP+ un Ukrainas mehānismu.* SURE *instrumenta riska novērtējumā ņem vērā īpašo pretgarantiju, ko visas dalībvalstis sniedz 25 % apmērā no finansiālās palīdzības maksimālās summas.*

Ilgtspēja un ieņēmumu rezerve attiecībā uz pašu resursu pagaidu maksimālo apjomu (miljardos EUR, pašreizējās cenās)

		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Pamatscenārijs										
Pašu resursu maksimālais apjoms (0,6 % no NKI)	a	115,6	119,4	123,3	127,4	131,3	135,4	139,5	143,7	147,9
Pašu resursi *NGEU* finansēšanai(*)	b	8,0	5,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0
Ieņēmumu rezerve	a–b	107,5	114,4	99,3	103,4	107,3	111,4	115,5	119,7	123,9
Stresa testi										
1) Ekonomikas stresa tests										
Pašu resursu maksimālais apjoms (0,6 % no NKI)	a	114,4	117,1	119,8	122,5	125,1	127,7	130,3	132,9	135,5
Pašu resursi *NGEU* finansēšanai	b	8,0	5,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0
Ieņēmumu rezerve	a–b	106,4	112,2	95,8	98,5	101,1	103,7	106,3	108,9	111,5
2) Izdevumu un ieņēmumu stresa tests										
Pašu resursu maksimālais apjoms (0,6 % no NKI)	a	115,6	119,4	123,3	127,4	131,3	135,4	139,5	143,7	147,9
Pašu resursi *NGEU* finansēšanai	b	8,0	5,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0
Papildu ārkārtas pašu resursi *NGEU* vajadzībām (izmaksu pārsniegums, iespējamās saistības)	c	35,0	41,0	41,5	52,0	25,7	59,5	38,4	39,1	54,4
Ieņēmumu rezerve	a–b–c	72,5	73,5	57,8	51,3	81,6	51,9	77,0	80,5	69,5
3) Kombinēts nevēlams satricinājums										
Pašu resursu maksimālais apjoms (0,6 % no NKI)	a	114,4	117,1	119,8	122,5	125,1	127,7	130,3	132,9	135,5

Pašu resursi *NGEU* finansēšanai	b	8,0	5,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0	24,0
Papildu ārkārtas pašu resursi *NGEU* vajadzībām (izmaksu pārsniegums, iespējamās saistības)	c	35,0	41,0	41,5	52,0	25,7	59,5	38,4	39,1	54,4
Ieņēmumu rezerve	a–b–c	71,4	71,2	54,3	46,5	75,4	44,2	67,9	69,8	57,1

(*) 2026. gadam summa atspoguļo saistību apropriācijas 2026. gada budžeta projektā. Attiecībā uz 2027. gadu summa atbilst ESAI budžeta pozīcijas finanšu plānojumam. Summas 2028. un 2029. gadam ir balstītas uz Komisijas priekšlikumu nākamajai DFS, kas iekļauts ilgtermiņa ziņojumā par ienākošajām un izejošajām naudas plūsmām budžetā (COM(2024) 573 final).